

85. møde

Fredag den 30. april 2004 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 49:

Forespørgsel til finansministeren [om de forestående kommuneforhandlinger].

Af Kristen Touborg (SF) og Aage Frandsen (SF). (Forespørgslen anmeldt 24/3 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 31/3 2004.).

2) Første behandling af lovforslag nr. L 189:

Forslag til lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre for 2005-2007.

Af finansministeren (Thor Pedersen). (Fremsat 24/3 2004).

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 156:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af en bedre integration på det danske arbejdsmarked.

Af Ole Sohn (SF) m.fl. (Fremsat 23/3 2004).

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 157:

Forslag til folketingsbeslutning om genindførelse af en servicejobordning.

Af Ole Sohn (SF) og Aage Frandsen (SF). (Fremsat 24/3 2004).

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 159:

Forslag til folketingsbeslutning om kønsopdelte lønstatistikker m.v.

Af Mette Frederiksen (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Naser Khader (RV), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Bodil Kornbek (KD). (Fremsat 26/3 2004).

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 165:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en isbryderordning for ledige akademikere til mindre virksomheder.

Af Naser Khader (RV) og Lene Jensen (S) m.fl. (Fremsat 31/3 2004).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Fra medlem af Folketinget Søren Søndergaard, der har haft orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med dags dato atter kan give møde i Tinget.

Pernille Falcons hverv som midlertidigt medlem af Folketinget er herefter ophørt fra dags dato at regne.

Medlemmer af Folketinget Anne Baastrup (SF), Aage Frandsen (SF) og Villy Søvnald (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en handlingsplan til bekæmpelse af handel med børn.

(Beslutningsforslag nr. B 204).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forespørgsel nr. F 49:

Forespørgsel til finansministeren:

»Hvad kan finansministeren oplyse om de forestående kommuneforhandlinger med hensyn til de økonomiske rammer og de velfærdsopgaver, som kommuner og amtskommuner forventes at løse?«

Af Kristen Touborg (SF) og Aage Frandsen (SF). (Forespørgslen anmeldt 24/3 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 31/3 2004.).

Formanden:

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til tirsdag den 4. maj 2004.

Begrundelse

Villy Søvnald (SF):

Man kan undre sig over, at de fleste af Folketingets partier stadig ønsker at spille sig indflydelsen på den kommunale økonomi af hænde. Det er i hvert fald det indtryk, man får, når man ser, hvor lidt krudt man bruger på rammerne for den kommunale velfærd her i Folketinget. Det meste af energien bruges i tiden op til finanslovsforhandlingernes indgåelse i november, og så er der lidt krusninger på overfladen, når finansministeren skal have godkendt sin kommuneaftale i Finansudvalget ultimo juni. Men så er toget jo kørt. Rammerne for den lokale og regionale velfærd lægges nu og frem til den 1. juni i forhandlingerne mellem finansministeren og de kommunale medlemsorganisationer.

Derfor fortsætter vi i SF med at stille denne forespørgsel hvert forår, så Folketinget kan udæske regeringen til at give nogle svar på, hvilke mål regeringen har sat sig for at udvikle den lokale velfærd; eller vi burde måske snarere sige afvikle, for det er vel det mest præcise udtryk, man kan bruge, hvis man skal karakterisere regeringens politik i forhold til kommuner og amter i disse år. Vi har i hvert fald været vidne til nogle ekstremt stramme budgetter for kommunerne her i 2004, så stramme, at kommunerne hovedparten af stederne har måttet skære kraftigt ned i de kommunale kerneydelser i forhold til børn, i forhold til ældre, i forhold til miljø osv. Og i amterne har regeringens ensidige fokus på ventelisterne betydet, at indsatsen i forhold til de svageste er sat under betydeligt pres.

Den her debat i år bliver ekstra forstærket af, at regeringen jo vil gennemføre en strukturreform. I dag må tidspunktet være kommet, hvor regeringen også giver svar på: Hvem skal betale den regning? Skal kommunerne betale den regning, hvor pengene altså så skal tages ud af velfærdspuljen i forhold til børn, i forhold til ældre, i forhold til syge? Hvor stor bliver regningen i øvrigt? Indtil nu har der været et fantastisk hemmelighedskræmmeri fra regeringens side, hvor det har været umuligt at få et eneste tal ud af finansministeren, men jeg kan se, at han sidder og skriver så ihærdigt, og det betyder formentlig, at han kommer med nogle tal nu lige om lidt, når han skal besvare forespørgslen. Det ser vi meget frem til fra SF's side.

Vi frygter alvorligt, at hemmelighedskræmmeriet kommer til at betyde, at de mest udsatte borgere er dem, der kommer til at betale. Men

det har finansministeren mulighed for lige om et øjeblik at fortælle os. Hvad kommer den kommende strukturreform til at koste? Hvem skal betale den? Og kan finansministeren sikre, at der oven i de ekstremt stramme økonomiske rammer, som regeringen lægger, ikke kommer en ekstraregning i form af betaling af kommuneændringerne?

Besvarelse

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil sige til ordføreren for forespørgerne: Jeg skrev ikke tal ned. Jeg noterede blot, at en kan spørge om mere end osv.

Kommuneforhandlingerne er jo som bekendt ikke startet endnu, men det kan være ganske nyttigt her at debattere de udfordringer og muligheder, som kommunerne står over for.

Fra regeringens side lægger vi afgørende vægt på, at dialogen med det kommunale selvstyre er med til at sikre stabile økonomiske rammer og tilstrækkelige frihedsgrader for kommunerne til, at de kan løse deres opgaver i overensstemmelse med lokale behov og ønsker. De politiske drøftelser indledes her i slutningen af maj måned, og derfor er det endnu for tidligt at give konkrete bud på indholdet af forhandlingerne. Men regeringen lægger vægt på, at vi ved de kommende kommuneforhandlinger opnår en aftale, der er med til at understøtte den omstillingsproces, vores velfærdssamfund nu er inde i.

I de kommende årtier udfordres det danske velfærdssamfund ligesom i de fleste andre vestlige lande af den ændrede alderssammensætning i befolkningen. Aftalerne skal derfor sikre en forsvarlig økonomisk politik og fastlægge rammer for udgifterne til service i det kommende år, som balancerer mellem hensynet til så god en offentlig service som muligt og det, der er bæredygtigt.

Kl. 10.05

Af hensyn til den overordnede økonomiske politik er det glædeligt, at vi nu kan konstatere, at kommuner og amter i budgetterne for 2003 og 2004 har levet op til de aftaler, der er indgået med regeringen. Det tyder på en betydelig styrkelse af aftalesystemet i forhold til tidligere, og det er med til at sikre, at borgerne får mest mulig service og velfærd for pengene samtidig med en større økonomisk frihed til de private husstande og den målrettede nedbringelse af den offentlige gæld.

Samtidig med forhandlingerne om amternes og kommunernes økonomi i 2005 vil regeringen forhandle med Folketingets partier om en ny fremtidig kommunal struktur.

Men – og det er også et svar til hr. Villy Søvnald – strukturforhandlingerne vedrører ikke kommunernes og amternes økonomi i 2005 og vil derfor selvsagt ikke indgå i kommuneaftalerne, det er to helt separate forhandlingsforløb, og selv for så vidt angår året 2006, vil der være tale om et procesår, idet opgaveændringerne først træder i kraft fra den 1. januar 2007.

Men det er forår, og så er tiden jo også inde til at gentage nogle faste ritualer, og det er bl.a., at SF stiller denne her forespørgsel og også dér på en dyster baggrund om de her drastiske nedskæringer i den offentlige sektor. Det ser vi hvert eneste år, og det er lige forkert hver gang.

Regeringens aftaler med kommuner og amter om økonomien i de senere år har ikke været aftaler om nedskæringer, tværtimod har det været aftaler om sikring af vækst.

Fra udgangen af 2001, hvor regeringen tiltrådte, og til budget 2004, er der en samlet vækst i serviceudgifterne i kommuner og amter på 9,4 mia. kr., og samtidig er antallet af ansatte på det kommunale område steget med ca. 10.000. Det forventes her i 2004, at der vil være en vækst på ca. 3.000 i antallet af ansatte i kommuner og amter.

Stort set hele periodens vækst har været målrettet de borgernære serviceområder som sundhed, socialområdet og undervisning.

På sundhedsområdet har der været en realvækst på 3,7 mia. kr. En betydelig del af de nye midler er gået til øget behandlingskapacitet og til nedbringelse af ventelisterne. Det har haft effekt, patienterne har fået kortere ventetider, bedre service og flere valgmuligheder. Ventetiderne er reduceret med ikke mindre end 20 pct. for 18 vigtige operationer, og alene i 2002 blev 60.000 flere patienter behandlet på vores sygehuse.

På det sociale område er der i perioden fra budget 2002 til budget 2004 tilført yderligere 1,8 mia. kr. Indsatsen for de mest udsatte grupper er blevet styrket betydeligt, udgifterne til de vanskeligt stillede børn og unge er årligt steget med 2,7 pct. svarende til en samlet stigning på ca. 0,5 mia. kr.

Herudover har regeringen iværksat en række initiativer for at nedbryde den negative sociale arv, bl.a. det vedtagne forlig om en anbringelsesreform.

På handicapområdet er de budgetterede udgifter steget med 700 mio. kr. fra budget 2003 til budget 2004, og der kan konstateres vækst i forhold til både pleje og omsorg, beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, kontaktperson- og ledsageordningen og på hjælpemiddelområdet.

Indsatsen for udsatte voksne har en tilsvarende høj prioritet. Fra 2003 til i år er der budgetteret med en vækst på 8 pct. Det er især behandlingen af stofmisbrugere og botilbud for sindslidende, der er opprioriteret.

Servicen for de ældre er også blevet løftet siden regeringens tiltræden. Først gennemførte vi fra og med finansloven for 2002 et generelt løft af ældreområdet med 0,5 mia. kr., og i 2003 indførte vi den supplerende pensionsydelse, som betyder et yderligere løft på knap 0,5 mia. kr. I forbindelse med forårspakken har vi nu næsten fordoblet den supplerende pensionsydelse, hvilket bl.a. betyder, at 170.000 ældre nu får glæde af pensionsydelsen; med forårspakken styrker vi samtidig indsatsen for behandling på hospice og for ældre medicinske patienter på sygehuse.

Det markante løft på ældre- og handicapområdet afspejles i, at antallet af beskæftigede inden for pleje af ældre og handicappede steg med mere end 3.000 alene i året 2002, hvilket svarer til næsten en tredjedel af den samlede stigning i beskæftigelsen.

Jeg vil gerne fremhæve, at vi ikke blot har givet kommuner og amter de overordnede økonomiske rammer, som gør det muligt at prioritere den borgernære service, vi har også udbygget det frie valg for borgerne: frit valg af hjemmehjælp, frit valg af plejehjem og daginstitutioner på tværs af kommunegrænser og udvidet frit sygehusvalg efter 2 måneders ventetid eller ved en forventet ventetid på mere end 2 måneder.

Kl. 10.10

Der er allerede indgået aftale med mere end 150.000 private sygehuse og klinikker i Danmark og udland om behandling af patienter, som amtet ikke kan tilbyde behandling inden for en forventet ventetid på 2 måneder. I de år, ordningen har eksisteret, har ca. 26.000 patienter anvendt det udvidede frie sygehusvalg.

Til næste år vil der yderligere være et samlet råderum til forbedring af den offentlige service i stat, amt og kommune svarende til en stigning på ca. 0,5 pct. i forhold til 2004. Det er væsentlig mere end det udgiftstræk, som de befolkningsmæssige ændringer kan give anledning til, altså

det, der ligger i den demografiske sammensætning.

Ikke bare i 2005, men også i årene fremover bliver det vigtigt at nyttiggøre de økonomiske vækstrammer. Selv om der er flere midler til reelle forbedringer, så er der også mange ønsker om mere og bedre service. Der er derfor behov for at gøre op med den myte, at den eneste måde, man kan få en større kvalitet på, er gennem større udgifter. Bedre anvendelse af de offentlige ressourcer og øgede valgmuligheder kan give betydelige serviceforbedringer inden for de økonomiske rammer.

En vigtig forudsætning for bedre anvendelse af ressourcerne og for udbredelsen af et reelt frit valg er en bedre indsigt i den offentlige opgavevaretagelse. Ved at lære af de bedste kommuner kan vi opnå mere service og velfærd for pengene. Og potentialet for at frigøre ressourcer er betydeligt, f.eks. vil 2 pct.s vækst i produktiviteten i amter og kommuner kunne frigøre ca. 5 mia. kr. årligt til mulige serviceforbedringer på andre områder. En af hovedopgaverne i de kommende år bliver derfor at fokusere på, hvordan vi kan løse opgaverne, så vi giver borgerne mest mulig service for deres skattekrone.

Men jeg vil gerne slå fast, at når regeringen indgår aftaler med kommuner og amter om deres økonomi, så sikrer regeringen fuld finansiering til det aftalte udgiftsniveau. Hverken skattestoppet eller nedsættelsen af personskatterne fra 2004 påvirker kommunernes indtægter. Staten betaler virkningen af skattnedsættelsen og skattestoppet krone for krone.

I den forbindelse vil jeg godt fremhæve ét element, som er noget overset og måske også misforstået i debatten på området her, nemlig det såkaldte balancetilskud. Forud for hvert års forhandlinger med kommuner og amter udarbejder regeringen og de kommunale organisationer i samarbejde en vurdering af balancen i den kommunale økonomi ved de eksisterende aktivitets- og udgiftsniveauer.

Hvis vi nu først betragter kommunernes indtægter, så ligger der inde i balanceregnestykket en række helt faste og lovbestemte afregningsmekanismer, der giver den enkelte kommune sikkerhed for, at det indtægtsskøn, der indgår i det fælles udarbejdede balanceregnestykke, kan bruges i de kommunale budgetter, fordi staten går ind og garanterer for, at dette skøn holder. F.eks. i forhold til provenuet for indkomstskat, ejendomsskat og udligning er der etableret en statslig garanti til alle kommuner og amter for,

at udviklingen i skattegrundlaget også ender med at svare til det skøn, der så indgår i balanceregnestykket.

Når vi ser på de kommunale udgifter, så gælder det, at konjunkturernes indvirkning på overførselsudgifter ikke påvirker kommunernes samlede forbrugsmuligheder. Alle konjunkturfølsomme overførsler er budgetgaranterede, og det betyder, at staten hvert år krone for krone kompenserer kommunerne under et for merudgifter ud over det, der er forudsat i det pågældende års kommuneaftale.

Jeg nævner det her blot for god ordens skyld, hvis der skulle være nogen i salen, som er i tvivl om dette.

Når udgifterne til førtidspension, kontanthjælp eller lignende stiger, så betaler staten krone for krone denne stigning.

Så gælder det for de indkomstoverførsler, der ikke er konjunkturafhængige – det drejer sig f.eks. om sygedagpenge og boligydelse – at her indgår et skøn i balanceregnestykket. Der indgår selvsagt også den realvækst i udgifterne, som regeringen og de kommunale organisationer aftaler. Og det betyder også, hvis nogen skulle være i tvivl, at regeringen krone for krone finansierer den realvækst, der er aftalt i kommuner og amter.

Det gælder altså samlet set, at balancetilskudet udarbejdes i samarbejde med de kommunale organisationer, og det sikrer så, at der er en total sammenhæng mellem de aftalte udgifter og de indtægter, som kommunerne får. Jeg kan oplyse, at i kommuneaftalen for 2004 indgik der et balancetilskud til kommunerne på 4,9 mia. kr. Og hvad angår amterne, var der et balancetilskud på 1,3 mia. kr.

Kl. 10.15

Jeg vil også her for god ordens skyld nævne, at der grundlæggende har været enighed mellem de kommunale organisationer og staten om disse regnestykker, altså hvad det egentlig er, man skal tilføre kommuner og amter, for at der er balance.

Men jeg vil godt her slå fast, at regeringen respekterer det kommunale selvstyre og giver plads til, at kommuner og amter lokalt kan finde de bedste løsninger. Og her er der selvfølgelig tale om, at det er frihed under ansvar. Det er borgernes penge, vi forvalter. Men med en ansvarlig og målrettet prioritering vil der også i 2005 være plads til serviceforbedringer på højt prioriterede områder, og det er regeringens udgangspunkt for de forhandlinger, som udestår,

og den udfordring, vi står over for i de kommende måneder.

Forhandling

Villy Søvnald (SF):

Når man står med to vidt forskellige opfattelser af virkeligheden – altså en frihåndstegning, et forsøg på at tegne en meget smuk tegning som den, finansministeren tegnede, og så den tegning, som jeg gav i min indledning til forespørgslen, nemlig at kommunerne er under pres – hvordan afgør man så, hvem af de to, der har ret? Jeg vil anbefale en god metode, nemlig at kigge rundt i virkeligheden, og så vil man få et helt andet billede end det, finansministeren tegnede. Så vil man få et billede af kommuner, der på samtlige centrale velfærdsområder ikke udvider, ikke forbedrer servicen, men tværtimod beskærer.

Vi kunne passende starte nedefra. Hvis vi kigger på dagpasningsområdet, så lavede BUPL en undersøgelse, der viser, at syv ud af ti kommuner har beskåret deres dagtilbud, ikke på den måde, at de har reduceret i forhold til faldende børnetal, nej, direkte i kvaliteten af tilbuddene ved at forringe normeringen, ved at indsnævre åbningstiderne og i øvrigt sænke standarden. Det er jo ikke serviceforbedringer – sagt til finansministeren – og i syv ud af ti kommuner har det her været tilfældet. Så synes jeg, der er noget fantastisk ved en regering, der fastholder et billede, som alle ude i virkeligheden kan se intet har med virkeligheden at gøre.

Jeg tror, det er en selvstændig grund til, at det går regeringen skidt i meningsmålingerne. Jeg tror simpelt hen, at afstanden mellem ordene, som finansministeren bruger, og virkeligheden er så stor, at ikke selv nok så mange spindoktorer er i stand til at lukke det hul.

Så går vi videre til det næste område. Nu går vi op i skolealderen. Hvad sker der dér? Der sker det, at arbejdsløsheden blandt skolelærere vokser. Hvorfor gør den det? Det gør den, fordi skolerne er i færd med at afskedige lærere. Hvorfor gør de det? Det gør de, fordi økonomien er så stram, som tilfældet er. Det er såmænd oven i købet i gode Venstreregerede kommuner. Og igen gælder det, at det billede, finansministeren tegnede af serviceudvidelser, ikke stemmer overens med det, vi ser i virkeligheden. Igen: Hvem har ret? Jeg vil anbefale, at man skæler til virkeligheden.

Det tredje område, finansministeren nævner, er, at gruppen af udsatte grupper har fået klare, markante forbedringer. Gruppen af udsatte grupper er dem, der er omfattet af den fælles grundtakstfinansiering. Hvis man kigger på, hvad der sker ude i virkelighedens verden i forhold til udviklingshæmmede, sindslidende, misbrugere, hjemløse og nogle af de mest udsatte børn, så er det jo en helt anden historie, vi møder, om, at det går baglæns, om, at der lukkes tilbud, om, at der hjemtages børn, om, at der skæres ned i forhold til tilbuddet for nogle af de mest udsatte grupperinger, vi har.

Så nævner finansministeren, at på ældreområdet går det i hvert fald fremad. Nej, det gør det ikke. Jeg vil bede finansministeren bekræfte – for finansministeren var jo i sit indlæg meget mere optaget af tal end af mennesker – at hvis man kigger på hjælpen til den enkelte ældre, der får hjælp, så er hjælpen ikke steget. Den er siden regeringens tiltræden faldet med 2 pct. Det henhører under kategorien almindelige kendsgerninger, og det tror jeg bestemt ikke finansministeren vil afvise, når han får muligheden for at gå ind i debatten til slut.

Men det er den situation, vi har haft indtil nu. Hvad sker der så fra 2004 til 2005? Der sker det, at regeringen yderligere strammer skruen. Fra en vækst på 0,7 skal den nu ned på en vækst på 0,5. Det er da en voldsom beskæring. Det er ikke vækst.

Kl. 10.20

Finansministeren undlod meget omhyggeligt at komme ind på det, der hedder løntilpasningsklausulen på det offentlige område, altså det forhold, at når man får løn som offentligt ansat, så bliver man reguleret i forhold til lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Jeg vil godt bede finansministeren bekræfte, at alene løntilpasningsklausulen æder imellem 500 og 700 mio. kr. af den samlede kommunale vækststramme. Altså er der slet ingen vækst tilbage.

Oven i det kommer så det, finansministeren også omtalte og medgav, den demografiske udvikling. Derfor er vi jo i den situation, hvor det er misvisende at tale om vækst. Det eneste reelle i det her er at tale om, at regeringen lægger op til, at den minusvækst, der har fundet sted i de forudgående år, vil fortsætte, oven i købet i skærpet form.

Så til slut bare lidt om kommunalreformen, hvor finansministeren siger: Jamen det vil vi slet ikke forholde os til nu, det er ikke i 2005. Men det er der vel nogle af tingene der er. Der er vel

nogle af tingene, der skal forberedes. Der står jo ikke et nyt rådhus klart, den dag man beslutter, at nu skal der være et nyt rådhus. Der er nogle edb-systemer, der skal indarbejdes, og sådan noget.

Er det virkelig finansministerens opfattelse, at kommunerne i 2005 fuldstændig kan undgå at forholde sig til den kendsgerning, at der tegnes nye kommunekort i løbet af ganske kort tid? Vil det ikke være fuldstændig urettidig omhu bare at sidde med hænderne i skødet?

Men afrundende vil jeg sige, at jeg er ked af, at finansministeren fortsætter med at tegne et billede, der intet har med virkeligheden at gøre. Og som sagt tror jeg, at det er en selvstændig grund til, at befolkningen synes, at en regering, der omgås så letsindigt med sandheden, må have et problem. Og det viser sig så også i meningsmålingerne.

Formanden:

Tak til hr. Villy Søvndal. Så er det hr. Kristian Jensen som ordfører.

Kristian Jensen (V):

Der er visse ting, der for mig viser, at foråret nærmer sig: Det er, at svalen kommer, det er, at min bøjgehæk springer ud, og det er, at SF stiller den her forespørgsel om kommuneøkonomien. Det er jo et glædeligt forvarsel om, at nu går vi mod lysere og varmere tider, og derfor hilser vi også debatten velkommen. Også fordi det er en ganske glimrende lejlighed til at få ryddet ud i nogle af de mange myter, som SF går rundt og holder foredrag om i dagligdagen.

Det er nemlig sådan, at når hr. Villy Søvndal ser en vækst på 0,5 pct., ja, så er det nedskæringer. Når hr. Villy Søvndal ser, at der er kommet 10.000 flere i den offentlige sektor, så er det færre i den offentlige sektor. Det er sådan, at når der bliver brugt flere penge på alle de kerneområder, vi har i det danske velfærdssamfund, så siger SF, at det er nedskæringer. Og det er et problem, for enten må der være noget galt med den lærebog, hr. Villy Søvndal er undervist efter, eller også er der noget galt med viljen til at se på virkeligheden og se på de tal, som ikke bare budgetter, men som også regnskaber rapporterer ind.

Jeg vil gerne udtrykke fuld forståelse for, at det ikke er muligt for finansministeren at gå i detaljer med alle de ting, der måtte være i forhandlingerne, for det er jo netop en forhandling mellem to parter, som der også skal være plads

til at have ved siden af. Derfor er det alligevel godt, at vi har lejlighed til at give nogle pejlemærker for, hvorledes vi ønsker at forhandlingerne skal komme til at forløbe.

Jeg vil gerne starte med at slå to ting fast: Aldrig har der været så mange penge til rådighed for den offentlige sektor som i år, og der vil komme flere penge næste år, og aldrig har der været ansat så mange i den offentlige sektor som nu, og det er vores forudsigtelse, at der vil være flere ansatte næste år.

Hvis vi tager pengene først: Fra det budget, der blev lagt i 2002, til det budget, der er gældende for i år, er de offentlige serviceudgifter udvidet med 7,1 mia. kr. Der er en stigning på undervisningsområdet på 1,2 mia. kr. Der er en stigning inden for sundhedsvæsenet på 3,7 mia. kr., og der er en stigning på det sociale område på 1,8 mia. kr. Der er flere penge til rådighed, også når man regner med ind, at befolknings sammensætningen ændrer sig, at der bliver flere ældre, at antallet af børn forskyder sig mellem folkeskole og dagpasning. Når man regner det med ind i det, så er der også plads til vækst og flere penge til rådighed til at levere en god service.

Samtidig er det jo også vigtigt at huske på, at man kan bruge de penge, man har, klogt, og man kan bruge dem endnu klogere. Og det har SF jo faktisk også selv lagt op til. I går offentliggjorde SF et længere notat, og jeg er især glad for en enkelt sætning om effektivitet, som SF har skrevet i deres hæfte »Effektivitet – mere for pengene«, og det er:

»Hidtil har hverken Socialdemokratiet eller SF – endsige Enhedslisten – taget denne opgave tilstrækkeligt alvorligt.«

Kl. 10.25

Det vil jeg give dem fuldstændig ret i. Ingen af de nævnte partier har taget den opgave tilstrækkelig alvorligt, og det ville glæde mig meget, hvis de ville gøre det i fremtiden.

Hvis man kigger på antallet af offentligt ansatte, så har Budgetredegørelsen her fra marts måned sammenlignet, hvor mange der var ansat under den tidligere regering i 2001, og hvor mange der er ansat under den nuværende regering i 2002 – ikke budgetter, men regnskaber. Der kan man se, at på børneområdet i kommuner og amter er der ansat 1.900 flere. På folkeskoleområdet er der ansat 3.300 flere. På sundhedsområdet er der ansat 1.100 flere. På ældreområdet er der ansat 3.100 flere. Og på øvrige områder, og det er f.eks. veje eller administrati-

on, er der et fald på 2.300. Så når regeringen har sagt, at man ville flytte midlerne fra det, man kort sagt kunne kalde kolde hænder, til varme hænder, så er det ikke bare noget, der er blevet sagt, det er også noget, der er blevet gjort.

Jeg så selvfølgelig gerne, at man kunne have taget nyere tal fra 2003 med, men problemstillingen er, at de her regnskaber jo er nogle, som kommunerne skal have indleveret, før man kan sammenligne dem, og de er først ved at komme ind netop i disse uger.

En anden ting, jeg også synes er utrolig vigtig, er at sikre os, at vi får skabt økonomisk vækst, sådan at kommunerne har et bedre skattegrundlag at opkræve deres midler på. Og det er faktisk det, regeringen har gjort. Derfor er det glædeligt, at vi nu for tredje måned i træk har set, at arbejdsløsheden er faldet, at de initiativer, der er taget omkring forbedring af konkurrenceevnen, forbedring af erhvervslivets rammevilkår, og også de skattelettelser, der blev vedtaget fra nytår, har sat skub i danskernes lyst til at bruge pengepungen til lidt dyrere varer og lidt flere danske varer og dermed også har fået sat gang i en positiv spiral, der nedbringer ledigheden.

Med hensyn til næste år synes vi, at der fortsat skal være et skattestop. Det skal kommuner og amter have ros for at overholde. Vi synes, det er godt, at man har holdt linjen i modsætning til tidligere. Under den tidligere SR-regering blev skatteaftalerne brudt i 7 ud af 9 år. Hos os har de holdt de år, vi har indgået dem. Vi synes, det er godt, at der er en stabil kurs i de offentlige udgifter, hvor der er vækst til at tage sig af de opgaver, der kommer som følge af, at alderssammensætningen ændrer sig, og så synes vi, det er glædeligt, at der kommer flere servicetilbud i form af mere valgfrihed.

Til næste år vil der være en vækstramme på 0,5 pct. Det svarer til 2 mia. kr. mere at bruge i den offentlige sektor ud over det potentiale, som SF nu også har fået øjnene op for, nemlig i at effektivisere, og derfor er vi i Venstre overbeviste om, at disse muligheder skal bruges til at prioritere de serviceområder, der trænger til det.

Formanden:

Tak. Så er der korte bemærkninger. Først hr. Ole Stavad.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt spørge hr. Kristian Jensen, om han er enig med finansministeren i, når vi kigger på kommuneforhandlingerne, som går i gang her i løbet af maj måned, at man så kan holde alt, hvad der hedder struktur og de økonomiske påvirkninger, det giver, fuldstændig ude af den diskussion.

Hr. Kristian Jensen har jo en baggrund, som gør, at han har forudsætningerne for ikke kun at tænke i snævre kasser med økonomi, men også at vide, hvordan man opererer ude i det virkelige liv. Kunne hr. Kristian Jensen forestille sig, at en stor virksomhed sad i overvejelser om en fusion uden at foretage nogen som helst økonomiske beregninger, forudsætninger, analyser, uden at kende de økonomiske forudsætninger, inden man gik ind i en sådan operation?

Mener hr. Kristian Jensen så derfor ikke også, at vi bliver nødt til at skulle have – ikke ned i alle detaljer, det er jeg enig i, for dem kan man ikke give på nuværende tidspunkt – nogle meget klare signaler fra regeringen, så kommunerne ved, hvad de har at disponere efter, både i 2005 og de nærmeste efterfølgende år?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg er helt enig med finansministeren i, at det her spørgsmål omkring struktur skal holdes separat i forhold til de nuværende økonomiforhandlinger. Det er sådan, at de opgaveændringer, der finder sted, kommer til at finde sted fra den 1. januar 2007, og det er jo en periode, som ligger 2½ år ude i fremtiden, og som i forhold til kommuneforhandlingerne vil komme til at ligge på et efterfølgende tidspunkt i forhold til den økonomiske ramme, der er nu.

Men jeg synes, det er på sin plads at sende nogle signaler ud om, hvad det er for nogle rammer, og der er bl.a. en ramme, jeg gerne vil slå fuldstændig fast, og det er: Strukturreform eller ikke strukturreform, i Venstre står vi fast på, at skattestoppet skal overholdes, at det er den beskatningsprocent, der er nu set under et, som også skal være gældende efter en strukturreform og efter et nyt kommunalt landkort.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det er lige før jeg takker for svaret, for når hr. Kristian Jensen siger, at han også erkender og

anerkender, at der er behov for nogle signaler, kan det vel ikke kun gælde på de områder, hr. Kristian Jensen synes er behagelige ud fra sine politiske holdninger. Så har man vel også tilsvarende brug for nogle klare signaler på nogle andre områder, og det kan vi jo vende tilbage til med finansministeren senere. Men jeg takker for den opbakning.

Så vil jer spørge hr. Kristian Jensen: Mener hr. Kristian Jensen ikke, at vi som minimum bør have svar på, hvordan man vil administrere den særregel, som nu er blevet permanent, og som betyder, at staten kan styre anlægsinvesteringerne i 2005? Det svar, vi har fået fra indenrigsministeren og Folketingets Kommunaludvalg, siger, at det vil man vende tilbage til senere. Der er kun klarhed for året 2004, men er hr. Kristian Jensen ikke enig i, at som minimum bør regeringen i dag give et klart svar på, hvad reglen går ud på?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Allerførst vil jeg sige, at af hensyn til min videre politiske karriere i Venstre er jeg glad for, at hr. Ole Stavald ikke roser mig kraftigere, end hr. Ole Stavald gjorde.

Med hensyn til svaret på, hvorvidt vi skal have afklaring, er det sådan, at vi også i Finansudvalget har spurgt, hvorledes låneordningerne vil blive administreret. Det har været nødvendigt at lave en ordning, der garanterer, at vi ikke ser det samme overinvesteringsløft i den kommunale sektor, som tilfældet var forud for den seneste strukturreform i 1970, og derfor har Venstre bakket op, at der skal være en administrati- onsordning og en godkendelsesordning på området. Vores indstilling er, at den skal være så administrativt let og så ubureaukratisk som muligt, det er også de meldinger, vi har fået tilbage fra indenrigsministeren, og derfor er vi tilfredse.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg deler hr. Kristian Jensens glæde over foråret, men det er vel også noget, vi kan samles om.

Jeg vil spørge, om hr. Kristian Jensen vil bekræfte de tal, jeg kom med, nemlig at syv ud af ti kommuner har sparet på daginstitutionsområdet ved at sænke servicen og indsnævre åbningstiderne, at der har været massive besparelser i folkeskolen, og at hjælpen til den enkelte ældre er faldet med 2 pct. Det er noget andet end det, man ser, når man kigger på de meget

overordnede statistikker, det er det, der sker med det enkelte menneske i systemet. Venstre har jo et slogan, der hedder mennesket frem for systemet, og derfor må Venstre også have interesse i, at vi får debatten ned på et niveau, hvor den drejer sig om mennesker af kød og blod. Men vil hr. Kristian Jensen bekræfte de tre ting?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg kan ikke bekræfte de tal, hr. Villy Søvnald har, da jeg ikke har dem fra andre end hr. Villy Søvnald. Jeg kan derimod bekræfte, at KL's formand, hr. Ejgil W. Rasmussen, har sagt, at hvad angår dagpasningsområdet for børnene, bruger man mere pr. barn i dag, end man har gjort tidligere. Der har været et fald i udgifterne, men det skyldes, at der også har været et fald i antallet af børn, og faldet i udgifterne er mindre end faldet i antallet af børn.

Derfor er der faktisk sket det, som vi i fællesskab har bedt om, nemlig at man har vurderet, hvorledes udviklingen skal være i omkostningsniveauet. Der sker det, at man flytter pengene fra de områder, hvor der er et faldende behov, fordi der er et faldende antal børn, til de områder, hvor der er mere behov, fordi der er et stigende antal modtagere af offentlig service, og jeg er ret sikker på, at det kan hr. Villy Søvnald få bekræftet ved en henvendelse til enten KL eller hr. Ejgil W. Rasmussen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg takker for svaret, som jeg opfatter som en medgiven af, at hr. Kristian Jensen ikke har argumenter, der er i stand til at tilbagevise de oplysninger, som ikke er hr. Villy Søvnalds egne oplysninger, men oplysninger fra den almindelige, offentlige debat.

Så vil jeg stille et andet spørgsmål. Jeg forstår godt, vi ikke kan gå i detaljer i dag, men vil hr. Kristian Jensen bekræfte, at alene det, der hedder løntilpasningsklausulen, spiste i hvert fald 0,5 mia. kr. sidste år, og at gættet fra Kommunernes Landsforening er, at i år vil den spise mellem 500 og 700 mio. kr.? Det er mere end den samlede ramme, og det er inden, vi har regnet den ændrede befolkningssammensætning og den ændrede struktur osv. med.

Kl. 10.35

Allerede i regeringens egne forudsætninger er der ikke tale om en vækst, men en minusvækst, fordi folk skal have mere i løn. Det er

dem vel undt, men det får de ældre jo ikke mere hjemmehjælp eller noget som helst andet ud af, og vil hr. Kristian Jensen bekræfte, at alene løn-tilpasningsklausulen andrager et sted mellem 500 og 700 mio. kr.?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

For det første kan hr. Villy Søvndal absolut ikke konkludere, at det, jeg sagde, var en bekræftelse af hr. Villy Søvndals tal. Hr. Villy Søvndal er kommet med en række udokumenterede påstande om nogle tal, han har ikke nogen kildeangivelse, og derfor kan jeg på ingen måde hverken bekræfte eller afkræfte de tal, og jeg kan slet ikke kommentere dem. I øvrigt vil det kræve mere taletid, end Folketingets forretningsorden tillader, hvis jeg skulle afkræfte alle hr. Villy Søvndals forkerte påstande.

Men jeg kan afkræfte den sidste påstand, hr. Villy Søvndal kom med. Det er nemlig sådan, at lønstigningen og lønstigningsklausulerne bliver indregnet, når man begynder at beregne den balancesituation, som finansministeren redegjorde for. Hvis stigningen i løntaksterne bliver højere end forudsat, kommer der derfor en efterfølgende regulering, og derfor har hr. Villy Søvndal bygget sin argumentation op på en myte, som er forkert. Det er selvfølgelig beklageligt for hr. Villy Søvndal, men det må da være glædeligt for SF, at man nu kan lægge en af sine myter til side.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Både hr. Kristian Jensen og finansministeren kommer med en masse tal, og man kan jo blive ved med at skrive det ene tal efter det andet side op og side ned. Men den virkelighed, folk oplever, er, at priserne på daginstitutionerne stiger, priserne på den kollektive trafik stiger, og priserne på den mad, de ældre får, stiger. Folk oplever, at der er færre hænder til at hjælpe folk, der kommer færre hjem til de ældre, og der er færre til at tage sig af børnene i daginstitutionerne.

Derfor vil jeg gerne høre, om Venstre vil hjælpe med til, at nogle af de alt for mange mennesker, der går arbejdsløse i dag, får lov til at komme i gang og lave et stykke arbejde, i stedet for at vi bruger mange milliarder på, at de arbejdsløse sendes i aktiveringsprojekter og andet. Vil Venstre medvirke til, at disse mennesker får lov til at hjælpe med at tage sig af vores børn, vores syge og vores ældre?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Venstre har tilsluttet sig en økonomisk politik, der går ud på, at der skal være en afdæmpet vækst i den offentlige sektor, og at der skal være en høj vækst i den private sektor, fordi det er i den private sektor, der sker den værdiskabelse, der er grundlaget for, at vi kan opkræve skat og dermed holde velfærdssamfundet i gang.

En afdæmpet vækst i den offentlige sektor betyder også, at der er en grænse for, hvor mange der kan ansættes, og hvor meget vi kan hæve udgifterne i den offentlige sektor. Det, Venstre har gjort, har netop været, at vi har brugt nogle kræfter på at sætte gang i den private sektor for dermed at få et opsving i økonomien og en faldende ledighed, og vi har netop fået en faldende ledighed. Antallet af mennesker uden for arbejdsmarkedet, som fru Line Barfod taler om, er blevet konstant mindre i de sidste 3 måneder, og det synes jeg er glædeligt. Jeg tør ikke spå allerede nu, at det værste er over, og at vi er på vej ind i en periode med konstant faldende ledighed, men vi er på rette vej, og forårspakken, som Enhedslisten kun delvis støtter, er med til at hjælpe udviklingen på vej.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan forstå, at Venstre er så optaget af sin ideologi om, at der ikke må være for mange offentligt ansatte, at man tager alle de mange arbejdsløse som gidsler, og at man tager alle de mange børn, syge og ældre, der har brug for flere hjælpende hænder, som gidsler.

Men det vil jo ikke koste mere, det vil ikke øge udgifterne i det offentlige, at man lader folk få lov til at udføre et stykke arbejde der, hvor der virkelig er brug for hænderne, i stedet for at betale dem dagpenge og bruge penge på at aktivere dem for at få dem ud af statistikkerne osv., så hvorfor vil Venstre ikke være med til at sikre, at folk kan få den hjælp, de har behov for? Der er nogle, som kan passe børnene, og der er nogle, der kan tage sig af de syge, men i stedet skal de gå arbejdsløse, for Venstre har ikke været i stand til at skaffe de 800.000, der i dag er uden for arbejdsmarkedet, i arbejde. Det er det ene.

Det andet er: Nu laver man en strukturreform og skal bruge mange penge, mange milliarder på it og alt muligt andet. Man siger, man overholder rammen, men har man slet ikke lavet en eneste beregning på, hvilke investeringer man regner med skal i gang allerede i 2005?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Allerførst vil jeg sige, at det er svært at lave beregninger, når man ikke ved, hvilke enheder der skal lægges sammen. Det kan være, fru Line Barfod har en bedre krystalkugle end den, jeg sidder med, så hvis fru Line Barfod kan nævne, hvor mange kommuner der bliver tilbage efter strukturreformen, er der trods alt et fælles grundlag at diskutere ud fra.

Da hverken fru Line Barfod eller jeg ved det, kan jeg naturligvis ikke begynde at spå og lave konkrete beregninger på, hvorledes it-investeringer m.v. bliver. Jeg synes imidlertid, det er værd at holde fast i, at når vi snakker it-investeringer, er der allerede i dag it-investeringer for mange milliarder, og det er naturligt, at fremover skal nogle af dem bruges til at lave fælles platforme, så man kan arbejde sammen i de nye enheder.

Kl. 10.40

Så tager fru Line Barfod fuldstændig fejl, når hun siger, at Venstre ikke ønsker at hjælpe de mennesker, der har brug for en hånd i deres hverdag. Vi har tværtimod gjort det, at vi netop har prioriteret væksten i den offentlige sektor til de syge, til de ældre, til børnepasning og til at styrke folkeskolen. Vi kan se af de regnskaber for 2002, der er kommet ind fra kommunerne, at der er sket en markant forøgelse i det første år, denne regering har siddet, og den forøgelse fortsætter, fordi vi også i de følgende år har prioriteret sådan, at den vækst, der kommer, netop kommer de svageste til gode.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Det kan være rigtigt, som hr. Kristian Jensen siger, at det er svært at sige, hvor mange kommuner der vil være tilbage på landkortet, når vi er færdige med øvelsen. Men vil hr. Kristian Jensen ikke fortælle kommunerne i sit svar til mig her og nu, at de udgifter, vi her i Folketinget påfører kommunerne ved en ny struktur, betaler vi selvfølgelig også? Den, der bestiller musikken, skal jo også betale også for musikken, så vil hr. Kristian Jensen bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Det var jo i og for sig den tidligere socialdemokratiske regering, der fremlagde den økonomiske plan »Danmark 2010« og dermed sagde, at der skal være et vist loft for, hvor meget de of-

fentlige udgifter skal stige. Vi overtog den plan, og vi har strammet den op på nogle punkter, bl.a. ved at sige at vi ønsker, at kommunerne rent faktisk skal overholde de ting, der bliver aftalt, i modsætning til tidligere, hvor både det offentlige forbrug og skatteaftalerne dalrede af sted. Vi har sagt, at de aftaler, der indgås, skal overholdes.

En del af aftalerne går på, at der er grænser for, hvor meget den offentlige sektor kan vokse, og de aftaler holder, hvad enten der bliver lavet strukturreform eller ej, på samme måde som skattestoppet skal overholdes, hvad enten der bliver lavet strukturreform eller ej. Vi får ikke flere penge til forbrug, men vi skal i fællesskab finde ud af, hvorledes vi vil prioritere de penge, der er til rådighed. Det er det, økonomiforhandlingerne mellem staten og kommunerne og amterne går ud på, og i Venstre er vi sikre på, at finansministeren og indenrigs- og sundhedsministeren kommer frem til et godt resultat.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg har da stor forståelse for, at kommunerne skal overholde de aftaler, der bliver indgået. Den tidligere regering lavede jo også nogle aftaler.

Men når kommunerne skal overholde de aftaler, der bliver indgået, skal regeringen så ikke også overholde de aftaler, den indgår? Man svigtede jo med hensyn til udligningen, som man lovede skulle træde i kraft den 1. januar 2004, og vil man nu også svigte den aftale, vi altid har indgået herinde, nemlig at hvis vi beder kommunerne om at foretage sig nogle ting, betaler vi selvfølgelig, hvad det koster? Vil hr. Kristian Jensen ikke godt svare på det og sige, at enten betaler man ikke, hvad den nye kommunalreform koster, eller også betaler man? Når man har bestilt en ny kommunalreform, må man vel selvfølgelig også betale for den, for det er jo ikke kommunerne, der har bestilt den.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Det var en helt fejlagtig konklusion, hr. Arne Toft kom med, for det eneste, jeg har sagt, er, at der er en grænse for, hvor meget den offentlige sektor må vokse. Dengang Socialdemokratiet var i regering, var de enige i det synspunkt, men vi kan se på både finanslovpølsen og af debatten her i salen, at det er, som om man er ved at forlade det synspunkt. Men hvis Socialdemo-

kratiet havde været i regering og havde stået fast på det synspunkt, havde man haft den indstilling, at grænsen er der, og den skal overholdes.

Jeg sagde, og det holder jeg fast i, at puljen af midler til brug i den offentlige sektor bliver ikke større på grund af kommunalreformen. Spørgsmålet er, hvorledes midlerne skal prioriteres, og det er det, der skal afklares i en forhandling mellem parterne, altså staten, KL og Amtsrådsforeningen, og i Venstre er vi trygge ved at overlade det til finansministeren og indenrigs- og sundhedsministeren.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Først og fremmest synes jeg lige, vi skal slå fast, at de kommunale regnskaber for 2002 jo sådan set er baseret på en kommuneaftale, som blev indgået af den tidligere regering. Aftalerne var nemlig lavet, inden den nuværende regering kom til magten, så det eneste, regeringen sådan set har gjort i denne forbindelse, er at bede kommunerne om at stramme op.

Så synes jeg måske, man er lige hurtig nok i Venstre, når man prøver at påtage sig æren for, at forholdene ude i folkeskolerne blev forbedret på det tidspunkt. I 2003 og i 2004 er udgifterne pr. elev i folkeskolen faldet med 3,9 pct. Det er KL's tal, og det er altså sket i den periode, hvor den nuværende regering har haft magten, så når danskerne oplever, at der er færre penge til folkeskolen, er det sådan set fuldstændig korrekt.

KL 10.45

Venstre taler op ad stolper og ned ad vægge om flere penge til kommunerne, men man glemmer jo at tage i betragtning, at alene den stigende løn, man har aftalt med medarbejderne, æder sådan set hele væksten op, og det vil sige, at der ikke er råd til at betale for de flere elever, der kommer i folkeskolen, og der er ikke råd til at betale for det stigende antal ældre. De penge er spist op.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg sagde i mit ordførerindlæg, at jeg gerne så, at vi havde fået nyere regnskabstal. Allerede på nuværende tidspunkt her i 2004 skulle vi have haft regnskaberne for 2003, men de kommer først i netop disse uger, så når vi snakker regnskaber, er vi derfor nødt til at bruge tallene for 2002, hvor regeringen allerede gennemførte en

lang række initiativer og bl.a. tilførte sundhedsvæsenet 1,5 mia. kr. ekstra.

Hvis vi kigger på budgettallene fra den nuværende regerings tid, er det sådan, at alene på undervisningsområdet er der altså sket en vækst i budgetterne på over 1 mia. kr. fra 2002 til 2004, og dermed er der også skabt plads til, at folkeskolen og andre kan have flere penge til rådighed. Hvis vi kigger på anlægsområderne, er der blevet anlagt utrolig meget, og det er sådan, at vi har givet råderum til, at der kan anlægges endnu mere i 2004, end der egentlig var aftalt i den oprindelige kommuneaftale mellem regeringen og KL. På den måde har vi skabt råderum til, at også anlæg af skoler m.v. får bedre vilkår, end der egentlig var lagt op til.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg tror, hr. Kristian Jensen og jeg har to forskellige lommeregner.

Der lægges op til en stigning, der kun er omkring halvt så stor som det ekstra behov, der findes. Man lægger op til, at der skal være en stigning på omkring 650 mio. kr., men det, der er behov for, er 1,35 mia. kr. Kommunerne bliver nødt til at finde de resterende penge et eller andet sted, og det betyder selvfølgelig, at der sker nedskæringer, og det kan man jo også se af KL's budgetredegyrelse. Der er et faldende antal kroner pr. elev i folkeskolen, fordi antallet af elever stiger og kommunerne ikke har penge til at betale for det ekstra antal elever, og præcis det samme er tilfældet på ældreområdet. Regeringen har sådan set gjort det, lige siden den trådte til, så derfor synes jeg, det er lige flot nok at sige, at der er kommet flere penge.

Men nu tror jeg bare, vi er nået så langt, at befolkningen har set, hvad det er, der sker ude i virkeligheden. Derfor er det heller ikke længere så meget op ad bakke at skulle forklare, hvad der foregår, for befolkningen ved, at taksterne i daginstitutionerne er steget, at de ældre har fået forringede vilkår, og at der er færre penge pr. elev i folkeskolen. Det kan folk mærke, det er jo resultatet af de nedskæringer, der sker ude i kommunerne og amterne, og det giver jo sig selv, at det er sådan, når regeringen kun giver halvdelen af de penge, der faktisk er behov for. Det er lovpligtige udgifter. Børnene skal jo i folkeskole, så kommunerne skal finde pengene, og dem må de så finde andre steder og måske ganske simpelt forringe vilkårene for de ældre.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Bare en teknisk rettelse: Vi har ikke skolepligt i Danmark, vi har undervisningspligt, så det er ikke lovpligtigt at gå i folkeskolen.

Når jeg hører fru Pernille Rosenkrantz-Theil, kommer jeg igen til at tænke på en sætning i SF's glimrende effektiviseringsoplæg. Hverken Socialdemokratiet eller SF, endelige Enhedslisten tager opgaven med at effektivisere tilstrækkelig alvorligt, men det er altså sådan, at når man får flere børn i en klasse, har man også mulighed for at udnytte de eksisterende rammer bedre.

Jeg vil gerne slå fast, at vi har tilført folkeskolen 1,2 mia. kr. mere i den periode, hvor vi har haft regeringsansvaret, og det kan man se, når man sammenligner budgettallene. Vi har været med til at sikre, at der er blevet ansat flere folkeskolelærere, vi har været med til at skabe grundlaget for, at vi har en folkeskole, som vi kan være glade for, og vi har været med til at lave et folkeskoleforlig, som er med til at gøre folkeskolen mere spændende, mere faglig og også mere fleksibel.

(Kort bemærkning).

Nicolai Wammen (S):

Her i debatten har vi bl.a. hørt om de problemer, der er i folkeskolen, og de problemer, der er med at give ordentlig service til vore ældre.

Et af de områder, der også virkelig har været i fokus, er den offentlige trafik, hvor vi under denne regering har oplevet nogle meget voldsomme stigninger af billetpriserne – noget, som har ramt bredt i befolkningen, ramt de mange, mange mennesker, der hver dag er afhængige af at kunne bruge de offentlige transportmidler. Jeg kan forstå af en artikel i Berlingske Tidende fra i går, at regeringen har erkendt, at det har givet nogle gevaldige skrammer, og at man derfor fra 2007 vil lægge et loft over, hvor meget priserne må stige.

Kl. 10.50

Vi synes, det er fint, at man har set, at der er et problem, og vi synes, det er fint, at man vil gøre noget ved det, men hvorfor i alverden vente til 2007? Hvorfor ikke give et tilskud til den offentlige trafik, så priserne kan holdes i ro, og hvorfor ikke gøre det sådan, at det allerede træder i kraft i 2005? Når regeringen siger, at den vil gøre noget på området, hvorfor venter man så til 2007? Hvorfor går man ikke i gang med det samme?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Vi har set på, hvorledes hele den kollektive trafik kan organiseres bedre efter strukturreformen, og der er lavet et oplæg til nogle nye ansvarsområder og ansvarsfordelinger, hvor der bl.a. ses på, hvorledes takststrukturen skal være. Men det er ud fra den forudsætning, at strukturreformen træder i kraft den 1. januar 2007, og derfor er det også skæringsdatoen på dette område.

Det har ikke virket, som om Socialdemokratiet har været særlig aktive. Det har ikke virket, som om man har været ivrig efter at hjælpe til med at rationalisere og skabe en bedre tilrettelæggelse af den kollektive trafik i forbindelse med strukturreformen, tværtimod har Socialdemokratiet nærmest været på vild flugt mod hængeskøjlen, jo tættere vi kom på offentliggørelsen af regeringens oplæg.

Vi har lavet en omlægning, så de penge, der tidligere gik til direkte taksttilskud, nu går til at forbedre skinnenettet, så vi sikrer, at infrastrukturen af den kollektive trafik, altså banerne og skinnenettet, er blevet forbedret i forhold til det, vi overtog fra den tidligere regering.

(Kort bemærkning).

Nicolai Wammen (S):

Jeg kan godt forstå, at hr. Kristian Jensen begynder at tale meget om 2007 og om, hvad man vil gøre der.

Hr. Kristian Jensen sagde, at Socialdemokratiet ikke har aktive i arbejdet med at gøre noget for den offentlige trafik, men det er jo direkte forkert. Det var under den socialdemokratiske ledede regering, der blev givet tilskud til at nedsætte priserne, og Socialdemokratiet har i forbindelse med sit finanslovsforslag også anvist gode muligheder for, hvordan priserne kan sænkes.

Hvis man erkender, at der er et problem, og at befolkningen med god ret kan spørge: Hvorfor er priserne i den offentlige trafik eksploderet, og har vi en regering, der vil gøre noget ved det – hvorfor venter man så til 2007? Hvorfor går man ikke i gang med at skabe nogle økonomiske rammer for 2005 og 2006? Realiteten i det, hr. Kristian Jensen siger, er jo, at borgerne vil opleve, at priserne bliver ved med at stige og stige og stige de næste 2 år.

Så siger hr. Kristian Jensen, at engang i 2007 skal I bare se, for så bliver det bedre. Men vil regeringen ikke i forbindelse med de forhandlin-

ger, der kommer nu, eller med finansloven senere på året sikre, at priserne kan holdes i ro til glæde for de mange, mange mennesker, der har oplevet, at prisen på busbilletter og andre billetter er eksploderet, og ikke bare svare: Vi prøver at se, om vi kan gøre noget ved det i 2007?

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Det er sådan, at vi har kunnet se, at en lang række af de amter, som tidligere modtog tilskud til takstnedsættelse, stort set har brugt det til at finansiere en reduktion af deres egne støtteordninger, bl.a. Viborg Amt og HUR. Derfor har vi sagt, at vi vil bruge midlene til den kollektive trafik til at sikre fremkommeligheden og sikre, at komforten og punktligheden bliver bedre.

Vi synes ikke, det er rimeligt, at den kollektive trafik skal opleve den nedslidning af sin fundamentale levevej, nemlig skinnenettet, som tilfældet var under den tidligere regering, og derfor har vi sagt, at vi vil omprioritere midlerne. Der er stadig de samme midler til stede til den kollektive trafik, men i stedet for at gå til amterne skal de gå til at forbedre skinnenettet, fordi vi kan se, at med den nedslidning, der har været under den tidligere regering, er problemet, at det er blevet for dårligt og for nedslidt. Derfor har det været nødvendigt at lave en plan for at opgradere skinnenettet, og derfor har vi omprioriteret de midler, der gives til den kollektive trafik.

Vi har ikke nedprioriteret, vi har derimod omprioriteret den kollektive trafik set under et. Vi har placeret midlerne et andet sted, nemlig et sted, der blev forsømt og misligholdt under den tidligere regering, hvilket man også kan se af den kvalitet, det danske skinnenet har i dag.

Formanden:

Tak til hr. Kristian Jensen. Så er det den næste ordfører, og det er hr. Ole Stavad.

Ole Stavad (S):

I Socialdemokratiet synes vi såmænd altid, det er nyttigt at få gjort status og få en drøftelse om amternes og kommunernes økonomi, inden forhandlingen går i gang mellem de kommunale parter og regeringen, og derfor en tak til SF. Det er jo efterhånden blevet en tradition, at det er dem, der tager initiativet til en sådan debat.

Kl. 10.55

Den helt borgernære velfærdsbetjening ligger i kommunerne og i amterne, og derfor synes vi

også, det er regeringens og Folketingets klart overordnede ansvar, at de økonomiske rammer muliggør ordentlig og anstændig service over for borgerne. Det ansvar er blevet endnu tungere og stærkere, efter at regeringen indførte sit på samme tid firkantede og tilfældige skattestop, der reelt tvinger kommuner og amter til nedskæringer eller højere brugerbetaling, hvis der ikke er økonomi til at betjene borgerne.

Desværre arbejder regeringen både kortsigtet og populistisk og spiller hasard med både fremtidens velfærd og holdbarheden i Danmarks økonomiske politik. Hele det økonomiske råderum frem til 2010 er allerede fuldt opbrugt til skattelettelse, fortrinsvis til de bedre stillede grupper. Det er letsindigt, at man bruger penge uden samtidig at levere forudsætningerne. Det er ikke sket, og det svarer til, at man belåner en lønforhøjelse uden at vide, om man nogen sinde får den.

Derfor er der heller ikke plads til nødvendige forbedringer af folkeskolen, ældreområdet og børnepasningsområdet, fordi regeringen på forhånd har brugt pengene til skattelettelse. Regeringen tager pant på fremtiden og næste generation, når gælden nedbringes for langsomt. For regeringen er fremtiden næste folketingsvalg og ikke næste generation, og vi synes, det er både farligt og for kortsigtet.

Jeg hørte godt, hvad finansministeren sagde i sin besvarelse tidligere. Men heller ikke i år kan vi anstændigvis komme uden om at forlange svar på nogle økonomiske spørgsmål, som knytter sig til debatten om den nye struktur, og derfor vil jeg gerne stille fire præcise spørgsmål:

For det første: Kan ministeren bekræfte, at debatten om en ny struktur skal bruges som dække for yderligere centralisering gennem en permanent fjernstyring af kommuners og amters anlægsinvesteringer? Andre har i spørgsmål til Venstres ordfører været inde på det samme.

For det andet: Hvordan vil ministeren leve op til regeringens seneste løfte om at holde priserne i den kollektive trafik i ro, uden at det betyder risiko for en stadig ringere betjening af befolkningen? Synes ministeren ikke selv, at det virker hyklerisk, når forslaget kommer, efter at der er sket store prisstigninger, ikke mindst fordi regeringen med et snuptag fjernede et trecifret millionbeløb fra den kollektive trafik?

For det tredje: Vil ministeren i dag give tilsagn om, at regeringen vil fremlægge en udligningsreform, som man lovede kommunerne helt

tilbage i 2002 – et løfte, som man et par måneder senere løb fra?

Og endelig for det fjerde: Vil ministeren fremlægge en lødig dokumentation for de udgifter, som strukturreformen påfører kommuner og amter? Og vil ministeren give et klart tilsagn om, at denne investering ikke skal betales over det løbende budget med nedskæringer over for syge, ældre, børn og folkeskole? Som hr. Arne Toft var inde på: Hvis det er Folketinget og regeringen, der bestiller en vare, må det også være Folketinget og regeringen, der betaler.

Jeg forventer og glæder mig til, at finansministeren vil give klare svar på de spørgsmål, så den utryghed, der helt forståeligt findes hos mange borgere og i mange kommuner, kan blive mindre. Det ville være helt urimeligt, hvis regeringen ikke har meget klare svar på den slags spørgsmål, efter at den i tirsdags fremlagde sit udspil til en strukturreform. Nu må regeringens selvpålagte tavshed og mangel på deltagelse i den offentlige debat om en ny struktur være slut. Nu skal der svares på de helt centrale økonomiske spørgsmål for at komme videre.

Jeg vil godt understrege, at Socialdemokratiet ønsker en bred aftale om strukturreformen for at skabe forbedringer for befolkningen. Men det forudsætter bl.a., at der skabes klarhed over de økonomiske vilkår for den nærmeste fremtid, og det går jeg ud fra også bliver et tema i de kommende forhandlinger mellem kommuner, amter og regering.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Ole Stavad's ordførertale var jo et voldsomt angreb på regeringens politik på dette område. Det kan jeg sådan set godt forstå, og det er jeg meget enig i.

Kl. 11.00

Nu er det jo sådan, at kommuneaftalerne skal godkendes af Finansudvalget i Folketinget, og derfor vil jeg gerne høre, om Socialdemokratiet så vil stemme for en sådan aftale med regeringen, hvis den aftale, regeringen indgår med kommuner og amter, i store træk svarer til det, vi har set tidligere år, og det, som man kunne forstå på finansministeren der er lagt op til.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Der, hvor jeg kommer fra, plejer vi at sige, at vi godt vil se manden, inden vi tager hatten af, og deri ligger selvfølgelig, at det jo ikke er sådan, at

man kan give et klart svar på et spørgsmål, som er rimelig teoretisk.

Men jeg vil da gerne understrege over for fru Line Barfod, hvad der også er fremgået ved de seneste par års kommuneaftaler, hvor regeringen har skåret ganske kraftigt på nogle områder, at hvis konsekvenserne af en kommuneaftale bliver nogle dramatiske nedskæringer og eksempelvis, at kommunerne skal bære nogle udgifter ud af sine budgettrammer, som vil betyde, at man skal ind og foretage nedskæringer over for folkeskole, ældre og børnepasning, så vil Socialdemokratiets stemmer ikke være dem, der kommer til at bære et forslag af den karakter igennem.

Formanden:

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl som ordfører.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil starte med at sige noget i anledning af det, hr. Ole Stavad netop svarede på fru Line Barfods spørgsmål, for det er jo i virkeligheden lidt af en gratis omgang fra hr. Ole Stavad. Jeg kan i hvert fald højt og flot sige, at hvis konsekvensen af kommuneaftalerne er dramatiske nedskæringer på de områder, hr. Ole Stavad nævnte, så stemmer Dansk Folkeparti selvfølgelig imod i Finansudvalget. Det er klart, at det ville vi da aldrig acceptere, sådan er det. Så hvis det bliver konsekvensen af de forhandlinger, der bliver, må finansministeren prøve at finde et flertal for det et andet sted.

Det her er sådan en årligt tilbagevendende debat, vi har, og det synes vi i Dansk Folkeparti er særdeles glimrende. I år er det selvfølgelig på en lidt særlig baggrund, for vi har den situation nu, at vi netop har påbegyndt forhandlingerne om en ny kommunalreform, og det er klart, at selv om den skal træde i kraft den 1. januar 2007, og vi selvfølgelig har forståelse for finansministerens ønske om at skille de to ting ad i forbindelse med de kommende forhandlinger i relation til budgetterne for 2005, så ved vi jo godt, at det selvfølgelig i den folkelige debat og også i debatten herinde til en vis grad vil flettes ind i hinanden, sådan er det. Men nu får vi jo en debat på onsdag i Folketinget om strukturreformforhandlingerne, og der vil jeg selvfølgelig også komme mere ind på det emne.

Her er det kommuners og amters økonomi for 2005, vi skal koncentrere os om.

Der er ingen tvivl om, at der er lagt op til en begrænset vækst. Både den tidligere regering og den nuværende regering har jo henholdt sig til en 2010-plan, som er justeret på nogle punkter, men som har det samlede sigte, uanset om det er den tidligere eller den reformerede plan, vi tager udgangspunkt i, at der ikke er en ubegrænset vækst i de offentlige udgifter. Der er altså en begrænset vækst; der er vækst, men en begrænset vækst.

Allerede her kan man undre sig over den debat, der både har kørt tidligere og i relation til de emner, man også behandler i dag, for en vækst er jo en vækst. En vækst er noget med, at man bruger flere penge det ene år, end man gjorde året forinden, og det kan man jo ikke diskutere, sådan er det.

Så kan man spørge, hvordan den vækst skal udmøntes, hvordan den skal fordeles, hvordan man gør det klogest, så man sikrer, at de mennesker, vi helst vil have får gavn af de ekstra penge, rent faktisk også får gavn af de her ekstra penge. Og der er det jo ikke sort-hvidt.

Når regeringen skal udlægge teksten, som vi har hørt i dag, er det jo nærmest rosenrødt, hvad man kan klare for de penge, der er. Og når man hører venstrefløjens, taler de nærmest om kæmpemæssige nedskæringer. Det er en utrolig vanskelig balancegang at komme ind med et forsøg på et synspunkt ind imellem de to yderfløje, der i virkeligheden debatterer kommuners og amters økonomi for næste år i debatten indtil nu.

Men jeg skal forsøge, for det, det handler om, når man har en vækst, men en begrænset vækst, er jo at prioritere i den offentlige økonomi, så pengene i højere grad går derhen, hvor vi gerne vil have de går hen. Det kan være de ældre, det kan være vores børn, der har det vanskeligt, og som skal have en ekstra hånds-rækning, og det kan være andre områder. Men det handler altså om at prioritere de offentlige udgifter.

Så handler det selvfølgelig også om det element, som kommer ind i strukturreformdebatten, måske mere end i den her debat, nemlig at vi har behov for en bedre udligning over landet.

Der er nogle kommuner, når vi ser hen over landet, som har forholdsvis nemt ved at lægge budgetter, fordi de har en rimelig god økonomi, og så er der andre kommuner, der har det rent ud sagt elendigt. Derfor har vi også presset på for, at vi selvfølgelig får en udligningsreform på plads, senest her i forbindelse med de igangværende forhandlinger om en strukturreform.

Kl. 11.05

Vi har tidligere i forbindelse med kommune-forhandlinger kunnet se og med tilfredshed kunnet notere os, at man har prøvet at tage højde for, at udligningsreformen jo ikke er kommet fra 1. januar 2004 som oprindeligt forudsat, og at man derfor har måttet lappe på det ved at lægge nogle udligningsmekanismer ind ekstraordinært i kommune-forhandlingerne. Vi vil gerne opfordre finansministeren til at se positivt på, hvordan man kan komme de kommuner i møde, som har det særdeles vanskeligt i forhold til andre kommuner, også i forbindelse med de kommende kommune-forhandlinger.

Så lige en enkelt kommentar specielt i forbindelse med amterne. Der bruges en hel del penge på at udvikle de elektroniske patientjournaler. Udgangspunktet var egentlig, at Sundhedsstyrelsen skulle komme med et grundlag for at udarbejde det her, der gjorde, at vi var sikre på, at amternes systemer kunne tale sammen. Netop i relation til, at regeringen jo nu har foreslået, at amterne nedlægges og sygehusene bringes ind under en regionsstruktur, er det særdeles nødvendigt at være sikker på, at de udgifter, der nu bruges i de her år i amterne på bl.a. elektroniske patientjournaler, hvilket er mange millioner kroner, bruges på en måde, så de systemer kan tale sammen, når amterne er væk og i givet fald regioner har overtaget ansvaret, altså at det kan bruges i forbindelse med den eventuelt kommende struktur.

Jeg vil gerne bede finansministeren bekræfte, at det er noget, man vil kigge særligt på og diskutere også med amterne i forbindelse med forhandlingerne, nemlig hvordan man sikrer, at der ikke spildes en masse gode danske skatteydermillioner her. Vi har i forbindelse med anlægs-vurderingen nogle reguleringsmekanismer, vi har været enige med regeringen om, for at undgå, at der bliver afholdt en masse udgifter, som er tåbelige i forhold til en ny struktur, og der er der altså et særligt punkt her, som vi i hvert fald hos os har diskuteret. Vi mener, at det er nødvendigt at kigge særligt på det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu sagde hr. Kristian Thulesen Dahl før, at Dansk Folkeparti ikke ville stemme for kommuneaftalerne, hvis de medførte store nedskæringer. Det, som vi i Enhedslisten jo har kunnet se med den undersøgelse, »Magtens pris«, som vi har lavet af Dansk Folkeparti, er, at de kommuneaftaler, som Dansk Folkeparti har stemt for

tidligere, har ført til, at man ude i kommunerne skærer ned på velfærden generelt og særligt på de ældre, og Dansk Folkeparti har stemt for det både i Folketinget og ude i kommunerne. Faktisk er det så slemt, at over de sidste 2 år har fire femtedele af Dansk Folkepartis byrådsmedlemmer stemt for nedskæringer på velfærden.

Derfor vil jeg gerne høre, om den udmelding, som Dansk Folkeparti kommer med i forhold til kommuneforhandlingerne i år, er det, at Dansk Folkeparti igen vil lægge stemmer til nedskæringer både her i Folketinget og ude i kommunerne.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu så jeg godt, at fru Line Barfod begejstret rakte hånden i vejret for straks at markere for en kort bemærkning, da jeg havde sagt den indledende sætning i min ordførertale. Derfor regnede jeg også med, at det ville være en begejstring, der ville komme til udtryk i forhold til min bemærkning om, at der selvfølgelig er en situation, som hr. Ole Stavad beskrev, der vil medføre, at vi ikke vil stemme for sådan en aftale i Finansudvalget. Det er jo soleklart.

Jeg er så lidt i tvivl om, hvorvidt regeringen ville indgå sådan en aftale, men det kan finansministeren selvfølgelig selv redegøre for senere. Men nu kender han da konsekvenserne af at lave sådan en aftale med kommuner og amter.

Nej, sagen er jo, at jeg synes, at fru Line Barfod tager munden for fuld, når hun taler om, at Enhedslisten har lavet en undersøgelse. Jeg har jo set på det materiale, Enhedslisten har lavet, og jeg synes, at en undersøgelse er noget helt andet; det er noget meget mere gedigent, et grundlag, man kan bruge til noget.

Det politiske indlæg, Enhedslisten har lavet, forstår jeg fint ud fra Enhedslistens synspunkt, men det kan bare ikke bruges til noget i den politiske debat som sagligt grundlag for nogen som helst diskussion om, hvad kommunerne rent faktisk gør.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan godt forstå, at hr. Kristian Thulesen Dahl prøver at tale udenom. Hr. Kristian Thulesen Dahl har ikke kunnet påvise en eneste fejl i vores undersøgelse. Selvfølgelig er det ikke rart for Dansk Folkeparti, der har slået sig op på nogle valgløfter om, at man ikke vil skære ned – om så

der ikke var en krone tilbage i kommunekassen, ville man ikke skære ned på de ældre. Alligevel kan vi altså påvise, at over halvdelen af byrådsmedlemmerne i Dansk Folkeparti over de sidste 2 år har skåret ned på de ældre.

Det er selvfølgelig ikke rart for Dansk Folkeparti, og derfor vil jeg gerne spørge igen, om hr. Kristian Thulesen Dahl her kan sige, at hvis kommuneaftalerne ligner det, der har været de foregående år, vil Dansk Folkeparti igen lægge stemmer til nedskæringer i både Folketinget og ude i kommunerne.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det nytter bare ikke noget, for det er forkert. Det er simpelt hen ikke et brugbart materiale, men det er et politisk indlæg i debatten, som jeg selvfølgelig respekterer Enhedslistens ret til at komme med. Men jeg har set materialet, jeg kender det jo, for jeg er selvfølgelig blevet konfronteret med det, og det giver ingen mening at lave opstillinger på den måde.

Jeg har jo tidligere også påpeget over for fru Line Barfod, at der kan være en situation, hvor en kommune har to køkkener, hvor man har lavet mad til de ældre, og fremover vil man kun have et, og så sparer man nogle penge ved kun at lave ét køkken til at lave mad til de ældre i frem for at have to køkkener.

Kl. 11.10

Nu går man så fra den situation, hvor de ældre tidligere fik en bakke mad sat frem om aftenen og ingen valgmulighed havde. Fordi man nu laver ét køkken, gør man samtidig det, at de ældre nu kan vælge, om de vil have måltid 1 eller måltid 2. Er det så en serviceforbedring eller en serviceforringelse for de ældre? Det kan man jo diskutere op og ned ad stolper. Men man kan ikke komme uden om, at det da vil opleves vidt forskelligt. Men hvis det nu betyder, at kommunen bruger 3 kr. mindre, end man ellers ville have gjort, er det så en nedskæring? Og opleves det af den ældre som en nedskæring?

Det er sådan nogle diskussioner, fru Line Barfod bare bliver nødt til at acceptere man kommer ud i i forhold til det der politiske indlæg, som Enhedslisten har lavet. Det er fuldt respektabelt, at Enhedslisten laver det. Jeg siger bare, at hvis man skal bruge det til en saglig debat i forbindelse med de kommende kommuneforhandling, så bliver man nødt til at gøre det på et andet grundlag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er jo altid spændende at opleve et parti i et dramatisk opgør med sin hidtil førte politik. Man må sige, at det er en politisk nyskabelse, hvis Dansk Folkeparti står fast på, at de ikke vil stemme for aftaler, der rammer de svage grupper, for det er jo lige præcis det, Dansk Folkeparti har gjort indtil nu.

Grunden til, at hjemmehjælpen f.eks. blandt ældre er faldet med 2 pct., er, at Dansk Folkeparti har været med til at hive de her meget stramme økonomiaftaler igennem med regeringen. Men det er indtil nu. Nu lægger man så op til en økonomiaftale, der er endnu mere stram end dem, vi har set indtil nu, hvilket jeg også tror hr. Thulesen Dahl vil bekræfte. Det vil sige, at det billede, vi har set indtil nu, nemlig at Dansk Folkepartis medvirken har betydet nedskæringer i forhold til de ældre, vil blive endnu mere markant i de kommende år.

Er det ikke også sådan, hr. Thulesen Dahl ser det?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, det er det ikke.

Hr. Villy Søvnal har i forbindelse med de debatter, vi har haft de seneste år, efter at regeringen trådte til i 2001, flere gange brugt betegnelsen, at det, vi ser i de her år, er de værste nedskæringer i 20 år, samtidig med at vi kan konstatere helt firkantet, og det bør ikke være til diskussion, at man bruger flere penge på de områder, hr. Villy Søvnal nævner, end tidligere. Man bruger ikke færre penge, men man bruger flere penge. Det er det, hr. Villy Søvnal retorisk forsøger at bilde befolkningen ind er de værste nedskæringer i 20 år.

Det er der, jeg siger: Sandheden er jo ikke, at det er rosenrødt. Sandheden er heller ikke hr. Villy Søvnals fuldstændig vilde overdrivelser. Sandheden er midt imellem, og det ville klæde hr. Villy Søvnal at få den realisme ind i debatten, for det ville gøre, at det, han sagde, blev taget mere alvorligt, og at man ville respektere hr. Villy Søvnal langt mere, end hvis han kom med de der fuldstændig overdramatiserede og vilde påstande, og forholdt sig til kendsgerningerne, og de er jo ikke, at det er rosenrødt alle steder. Det er jo, at der er problemer mange steder. Det skal vi jo tage hånd om, men det skal man da gøre på en ordentlig og anstændig måde og ikke ved at sige, at det alle steder er fuldstæn-

dig ruin, når man rent faktisk bruger flere penge på de områder, end man gjorde tidligere.

Vi har også bestrebt os på ved de forlig, vi laver med regeringen herinde i Folketinget, at sikre, at f.eks. de ældre får bedre vilkår. Ældreydelsen blev faktisk markant forbedret med forårs-pakken.

Hvis hr. Villy Søvnal er så optaget af de områder, forstår jeg ikke, at det overhovedet ikke er gået op for ham, at den rent faktisk er blevet forbedret. Han har ikke nævnt det en eneste gang i dag i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er, fordi jeg prøver at holde mig til dagsordenen, for det, vi diskuterer, er kommunaftaler. Jeg synes sådan set, at det altid er vigtigt at holde sig til det, man diskuterer. Men jeg forstår godt, at hr. Kristian Thulesen Dahl ikke synes, at det er sjovt.

Der var ikke noget som helst overdrivelse i det, jeg sagde. Jeg sagde, at på landsplan er der sket en gennemsnitlig sænkning af hjemmehjælpen med 2 procentpoint i den periode, hvor Dansk Folkeparti sammen regeringen har ført den stramme økonomiske politik over for kommunerne. Det er da hverken en overdrivelse eller noget i den stil. Finansministeren vil formentlig sige, at det er en endog moderat tilbagegang. Jeg ved ikke, hvordan hr. Thulesen Dahl har det med det, for det er jo lidt i modstrid med, hvad Dansk Folkeparti lovede inden valget.

Jeg konstaterer bare stille og roligt helt uden noget andet end stiltfærdige tal, at det er det, Dansk Folkeparti har medvirket til.

Vi står nu og diskuterer næste år, hvor den økonomiske ramme bliver endnu mere snævret ind, hvilket vil betyde, at det, vi har oplevet indtil nu, vil blive forstærket. Så spørger jeg bare: Hvordan har Dansk Folkeparti det med i den periode, hvor Dansk Folkeparti har haft det politiske ansvar, at have medvirket til, at hjemmehjælpen er reduceret år for år? Det er da hverken skingert eller noget som helst. Det er helt stille og roligt, og det synes jeg hr. Thulesen Dahl skal svare på.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hvis man kigger på, hvad der rent faktisk bruges i kommuner og amter på socialområdet, er sandheden jo, at man bruger 1,8 mia. kr. mere i

budget 2004, end man gjorde i 2002-budgettet. Der er en vækst, der ligger over det, der ellers er den vækst, der er tilladt for den offentlige sektor, fordi man har valgt at prioritere det område.

Kl. 11.15

Hr. Villy Søvndal forsøger at danne et billede, som ikke er det rette billede, ved at tage nogle enkelte elementer ud. Jeg forsøger så at sige til hr. Villy Søvndal, at det jo er fuldstændig rigtigt, at der på nogle felter er problemer og bør gøres noget mere. Det er også det, vi meddeler regeringen, altså at vi skal prioritere de offentlige udgifter. Vi skal i højere grad prioritere dem derhen, hvor der er folk, der har behov for dem, og så prøve at nedprioritere andre områder. Det er vores krav til regeringen, at den gør det.

Så kan vi endda se på det samlede socialområde, at man bruger flere penge, end man egentlig har plads til at udvide den offentlige sektor med, altså at man faktisk har prioriteret flere penge derover fra andre områder. Og hr. Villy Søvndal vil ikke anerkende, at det er det faktiske grundlag, der nu rent faktisk kan ses af den udvikling, der har været. Det er derfor, det bliver så vanskeligt at diskutere med hr. Villy Søvndal.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Hr. Kristian Thulesen Dahl sagde noget, der lød, som om jeg vil være enig i det. Jeg er først og fremmest enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at der er kommuner, der – kan vi sige – ikke har det så meget sværere, end de skal have det, hvis de skal opføre sig tilstrækkelig ansvarligt. Og så er der andre kommuner, som virkelig er i klemme. Derfor skal vi ikke tegne et billede af, at alt er ens. Det tog hr. Kristian Thulesen Dahl som udgangspunkt for en udligningsreform.

Den er også kort omtalt i regeringens strukturudspil, men i en form, så man kan læse det, som om den kun vil udligne det, den hele tiden har udlignet, når opgaver flyttes.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, om ikke han er enig i, at vi i fællesskab vil forlange, at regeringen kommer med grundlaget – vi ved godt, at vi ikke kan have det hele parat, før vi kender hele billedet – for en udligningsreform meget tidligt i de forhandlinger, vi sidder i, så vi ved, hvad konsekvenserne er af det, vi er i gang med. Det ikke er nok, at man kun kompenserer for flytning af opgaver, men der skal også ske en egentlig udligningsreform, som regeringen i øvrigt lovede tilbage i 2002.

Er det ikke her, vi har en fælles sag?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er jo ingen tvivl om, at vi mener, at der er behov for en bedre udligning i vores land, så man har en mere ensartet udvikling, og så der ikke er områder, der simpelt hen taber i kampen og derfor ikke kan levere en tilstrækkelig service til borgerne i det område. Det er jo indiskutabelt, og det skal der findes en løsning på.

Så er rækkefølgen selvfølgelig den, at man først ved konkret, hvad det er, man egentlig skal udligne, altså hvad behovet er for udligning, når man ved, hvor de forskellige opgaver ligger. Derfor er det sådan lige sin sag at svare på, om hr. Ole Stavad egentlig har ret i, at man kan lave et ordentligt grundlag for en udligning, før man ved, hvilket flertal der vil være for at flytte opgaverne hvorhen.

For det er klart, at det jo har en indflydelse på, hvordan man skal udligne økonomisk, hvor opgaverne ligger placeret. Hvad er det for nogle opgaver, kommunerne skal løse? Hvor store opgaver får de også i forhold til der, hvor staten selvfølgelig må påtage sig en tilstrækkelig medfinansiering i forhold til tunge sociale klienter, psykiske patienter eller andre, hvor mindre kommunale enheder – selv i et nyt system, uanset om der kommer kommunesammenlægninger – ikke vil kunne klare udgiften alene, og hvor staten så skal ind og tage en eller anden form for medansvar? Hvordan skrues det sammen? Hvilken udligning kræver det så?

Det er svært for mig i hvert fald at svare herpå i en kort bemærkning, før man ved nogenlunde, hvor man vil flytte opgaverne hen på landskabskortet. Det er derfor, jeg har lidt svært ved at give et fuldstændigt tilsagn til hr. Ole Stavads konklusion. Men udgangspunktet om, at der er behov for den udligning, er vi fuldstændig enige om.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg forstod – bare lige for at være sikker på, at vi ikke snakker forbi hinanden – at hr. Kristian Thulesen Dahl er enig i, at der er behov for en udligningsreform, der rækker ud over bare at kompensere for opgaveflytningen. Det må så også have som konsekvens, at hr. Kristian Thulesen Dahl og jeg er enige om, at vi sådan set har to sæt af problemstillinger her: en, der skal løse det grundproblem, som vi kender fra den nuværende virkelighed, og en anden om, at man selv-

følgelig skal tage højde for de ændringer, som vi måtte beslutte.

Det, jeg spørger hr. Kristian Thulesen Dahl om, er så, om han vil være enig i, at vi har grundfundamentet, nemlig – om jeg så må sige – det, som skal være med til at jævne de problemer, som vi kender i dag. Og så skal vi selvfølgelig finde konkrete løsninger i forhold til der, hvor opgaver måtte flyttes.

Kl. 11.20

Men rækkefølgen synes jeg ikke er lige gyldig, vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl. Vi er nødt til at vide, hvad det er for en, om jeg så må sige, grundøkonomi, kommunerne har, også når vi sidder og diskuterer, hvad der så kan ske af opgaveflytninger i fremtiden. De to ting hænger sammen, og hvis ikke man kender grundøkonomien, kan man heller ikke diskutere opgaveflytninger på et sagligt grundlag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hvis vi nu sagde, at der slet ikke blev nogen kommunalreform, er der i det nuværende system behov for en bedre udligning, punktum. Sådan er det. Derfor har vi også presset på for, at der burde have været lavet en egentlig udligningsreform. Når den ikke kunne komme pr. 1. januar 2004, fordi vi respekterede, at vi først måtte kende til, om vi skal lave helt om på systemet, måtte der sættes nogle andre initiativer ind. Derfor har der i tidligere kommuneforhandlinger været aftalt puljer, som skulle prøve at gå ind og afbøde nogle af de konsekvenser, det er, at vi ikke p.t. har en tilstrækkelig udligning over landet. I det nuværende system er der derfor behov for det.

Ud over det, vil der, når man i givet fald flytter en opgave fra amt til kommune, selvfølgelig være behov for, at man dér diskuterer: Når den opgave flyttes, er den kommunale økonomi så tilstrækkelig, eller skal staten ind og have en medfinansiering i forhold til nogle af de opgaver? Der er selvfølgelig nogle situationer, hvor en kommune, der har overtaget sådan en opgave, kan komme ud for, at vi har at gøre med f.eks. en multihandicappet, som kræver nogle helt ekstraordinært store ressourcer, for at den person får en ordentlig betjening, og hvor det ikke er rimeligt, at man siger, at den kommune alene bærer den udgift. Hvad gør man så? Hvordan sikrer man et system, der også skaber den tilstrækkelige udligning, der er i forhold til den opgaveflytning?

Så det er klart, at emnerne vil blive diskuteret. Det, som jeg har svært ved at give hr. Ole Stavad tilsagn om i dag, er, hvordan man præcis skal gøre det. Det er altså to diskussioner, så i forhold til den kommende kommunalreform, må man selvfølgelig vide, hvilken opgave der flyttes, før man kan nå enighed, og så skal man diskutere, hvad økonomien er i det. Sådan må det jo være.

Men det ændrer ikke ved, at der er et behov her og nu for at diskutere, også i forbindelse med de kommende kommuneforhandlinger, hvordan man sikrer en tilstrækkelig udligning ud over landet.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes ikke rigtig, at hr. Thulesen Dahl svarede på fru Line Barfods spørgsmål. Derfor vil jeg stille det igen. Man kan sådan set bare sige ja eller nej. Man behøver ikke så mange indviklede forklaringer.

Vil Dansk Folkeparti eller vil Dansk Folkeparti ikke stemme for aftaler i kommuner eller herinde, som betyder nedskæringer på ældreområdet?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo et mærkværdigt spørgsmål at bede om at få ja eller nej til, for en kommune vil måske mærkbart lade udgifterne til de ældre stige, mens en anden kommune vil gøre det modsatte. Vi vil synes, at det er utrolig træls, hvis der er en kommune, der vil føle sig nødsaget til at lade udgifterne falde, men det er jo det billede. Det vil sige, at man sagtens kan have en situation, hvor kommuneaftalen samlet set medfører, at man bruger flere penge på de ældre næste år, end man gør i år, men stadig væk have en situation, hvor man efterfølgende så har én kommune, der vælger at have en lavere udgift. Derfor er det jo et mærkværdigt spørgsmål at stille af fru Pernille Rosenkrantz-Theil, som ellers normalt er meget skarp i sine spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg forsøger at gøre det så skarpt, at hr. Kristian Thulesen Dahl kan svare. Hvad mener hr. Kristian Thulesen Dahl om, at man fra Dansk Folkepartis side i Esbjerg, i Højreby Kommune, i Rudbjerg Kommune, i Odense Kommune, i Otterup Kommune, i Vejen Kommune, i Brædstrup

Kommune, i Fredericia Kommune, i Randers Kommune og i Herning Kommune har været medvirkende til at skære ned på ældreområdet?

Mener hr. Kristian Thulesen Dahl, at de byrødder, som Dansk Folkeparti har siddende, i de sammenhænge har gjort det rigtige, som de skal fortsætte med, altså at skære ned på ældreområdet, eller mener hr. Kristian Thulesen Dahl, at de har trykket på de forkerte knapper?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu ved jeg ikke, om fru Pernille Rosenkrantz-Theil selv har læst det materiale, som hun bruger som udgangspunkt, eller har fået det af fru Line Barfod, for ellers ville hun f.eks. ikke nævne Esbjerg for at tage et eksempel.

I Esbjerg går vores byrådsmedlem ind og medvirker i et budgetforlig for at redde et aktivitetscenter i et byområde for de ældre. Han går altså helt kontant ind i et budgetforlig for at redde noget på vegne af de ældre. Det bruger Enhedslisten så til at sige, at vores mand har stemt for et budget, der betyder nedskæringer, og at det er noget forfærdeligt noget. Jamen alternativet var, at der, hvis ikke han var gået ind, så var skåret mere ned på forholdene for de ældre end det, der rent faktisk blev konsekvensen.

Det er meget sjovt i en politisk debat, og Enhedslisten skal endelig sige, hvad de vil og alle de der ting, men det giver bare ingen mening som grundlag for en seriøs debat herinde i Folketinget at tage sådan et udgangspunkt.

Hvad nu, hvis man sidder som alenebyrådsmedlem i et byråd, hvor der er 17 medlemmer, og man prøver at få indflydelse? Så kan det jo godt være, at man stemmer for et budget, hvor der er elementer, man ikke bryder sig om, men hvor man har fået noget ud af at gå med ind i det, nemlig nogle bevillinger til de ældre, som f.eks. har reddet et ældrecenter. Det betød noget for mange folk i Esbjerg, at det faktisk blev reddet. Det ved jeg konkret.

Er det så skidt, at vores mand går ind i det forlig, eller er det positivt? Det afhænger jo af de øjne, der ser. Men der er mange ældre, der synes, at det er positivt.

Kl. 11.25

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg vil godt stille et spørgsmål til hr. Kristian Thulesen Dahl. Når nu vi, som det ser ud til, får gennemført en ny kommunalreform, er der nog-

le kommuner, der sandsynligvis får en udgift. Og det er jo gerne de svageste, der vil sammenlægges. Det er jo ikke København, Århus, Aalborg eller Odense.

Er Dansk Folkeparti klar til at kompensere kommunerne for den udgift, som vi her i Folketinget pålægger kommunerne?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har hr. Arne Toft også spurgt andre ordførere om det, så jeg har haft lidt tid til at tænke over det. Jeg har egentlig undret mig lidt over udgangspunktet, for det minder mig lidt om, når to banker vil slå sig sammen. Det koster selvfølgelig nogle penge, det er klart. Man skal have etableret noget elektronik, der kan tale sammen, og man skal finde ud af det med medarbejderne. Nogle skal ikke være der, og det koster nogle penge, også at sørge for, at de bliver sendt ordentligt videre i systemet.

Men retorikken minder om, at hr. Arne Toft mener, at det permanent vil være en eller anden udgift for de her to banker, at de slår sig sammen. Så tror jeg ikke, at de ville gøre det. Jeg tror det ikke, medmindre de kunne se, at ja, der er nogle etableringsomkostninger ved det her, og i år 2, 3 eller 4 er det på plads, og så begynder de oven i købet at hente en gevinst ved det. Ellers tror jeg ikke, at de ville gøre det.

Jeg tror, at to kommuner, der slår sig sammen, vil have det på nøjagtig samme måde. Der vil være nogle udgifter ved at gøre det helt konkret. Nogle af udgifterne kan man så måske hente i det, der allerede er afsat til f.eks. edb og den slags. Der er jo afsat nogle udgifter. Men selvfølgelig koster det nogle penge at lave om på systemerne.

Men det medfører en gevinst i den anden ende, altså ved at man ikke skal have to kommunaldirektører, men kun en; man skal kun have et byråd, man skal ikke have to; man skal ikke have en masse afdelingsledere gange to, det kan man have en gang osv. Hvis ikke det medfører et eller andet også på plussiden, så giver det ikke rigtig nogen mening.

Det gør det jo selvfølgelig, og det bør hr. Arne Toft også lægge ind i sit regnestykke.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg hørte, at regeringen fremlagde sit forslag til en ny kommunalreform, hvor finansministeren sikrede de mennesker, som er beskæftiget i kom-

muner og amterne, deres fortsatte arbejde, i alt fald indtil 2007. Altså kan vi sige, at man ikke kan gå ind og fyre personale.

Hr. Kristian Thulesen Dahl ved også godt, at de kommuner, der er tale om her, er nogle af de kommuner, som har vanskeligheder. Der bliver udgifter, og hvis ikke Dansk Folkeparti vil kompensere de udgifter, så ved hr. Kristian Thulesen Dahl også godt, at man er nødt til at skulle finde pengene et sted. Det vil sige, at det bliver de ældre, det bliver børnene, og det bliver skolerne.

Hr. Kristian Thulesen Dahl har jo erkendt, at når to firmaer slår sig sammen, bliver der nogle omkostninger, som man så forhåbentlig får ind over en årrække, eller også går firmaet sandsynligvis konkurs; det kan kommuner så ikke. Kan hr. Kristian Thulesen Dahl så ikke garantere kommunerne, at vi herindefra nok skal kompensere dem? Hvis der så kommer nogle rationaliseringsindtægter, skal man som et firma betale dem tilbage over en årrække.

Jeg ville bare gerne – det tror jeg også hr. Kristian Thulesen Dahl vil – at en ny kommunalreform ikke skal ramme hverken de ældre, børnene eller skolerne.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu bor jeg i Give Kommune i Midtjylland, og hvis vi nu vælger at lægge os sammen med Brande Kommune og Nørre-Snede Kommune, hvilket er på tale, så mener jeg, det bør være på den måde, at man i givet fald vedtager sammenlægning – hvis borgerne ønsker det – og i øvrigt umiddelbart lader alt være, som det er. Det vil sige, at man lader rådhusene ligge, hvor de er, og at man lader institutionerne ligge, hvor de er. Dem, der er vant til at bruge det rådhus, går fortsat derhen til en borgerskranke og beder om at få service osv.

Bag gardinet kan vi så begynde at tænke på, at o.k., vi kan nu lægge den tekniske forvaltning sammen et sted, i Brande Kommune eksempelvis, og bruge deres faciliteter til det, og så begynder vi at lukke det ned i Give og Nørre-Snede. Man bruger de bygninger, der er. Man bruger selvfølgelig de medarbejdere, der er. Man lader umiddelbart alting være, som det er, og så begynder man stille og roligt at arbejde på at få tingene til at spille sammen.

Der kan man sige, at det selvfølgelig er en forskel fra et privat firma, som normalt øjeblikkeligt ville gå ind og lave en masse om for hurtigt at hente en rationaliseringsgevinst for nemlig at

få den effekt, at det måske pumper nogle udgifter ud de første par år for hurtigt at få en stor gevinst ind igen. Man kan selvfølgelig sige, at der laver man så en blødere tilgang til det i den kommunale sektor, og at man måske ikke har de udgifter til at starte med. Så henter de måske heller ikke så hurtigt de store rationaliseringsgevinster, men til gengæld går det meget mere stille og roligt og uden de der bump på vejen, som hr. Arne Toft i virkeligheden illustrerer ellers kunne komme.

Kl. 11.30

Formanden:

Tak til hr. Kristian Thulesen Dahl. Så er det hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Som flere ordførere har været inde på, er det jo tegn på forår, når det evige oppositionsparti SF stiller sin årlige forespørgsel om de kommende kommuneforhandlinger. Solen skinner jo også udenfor, så vi skulle måske anstrenge os for ikke at gøre debatten længere end højst nødvendigt. Vi skal naturligvis have det seriøse og saglige på plads, men jeg tror, der venter noget godt udenfor også, så skulle vi ikke gå til sagen lige med det samme.

Tak til finansministeren for den redegørelse, som han gav for de positioner, regeringen agter at indtage under de kommende kommuneforhandlinger. Jeg kan sige, at vi i Det Konservative Folkeparti fuldstændig bakker op om den linje. Vi skal fastholde skattestoppet. Vi skal fastholde et udgiftsniveau inden for den økonomiske ramme, som finansministeren beskrev for et øjeblik siden.

Jeg er overbevist om, at der vil blive meget tummel under de forhandlinger, ligesom der altid er, men jeg er også overbevist om, at man finder frem til et fornuftigt og gedigent resultat til sidst. Sådan plejer det jo i hvert fald at gå.

Jeg tror nemlig, at den model, vi efterhånden har fået udarbejdet i Danmark omkring relationerne på det økonomiske område mellem stat og amt og kommune, er en model, som vi egentlig er ved at blive ganske godt tilfredse med. Det siger sig selv, at når amter og kommuner administrerer to tredjedele af samfundsøkonomien, så må der altså også være en samlet national-økonomisk ramme, som det skal foregå inden for, og der synes jeg egentlig, at det system, vi efterhånden har fået udviklet og finjusteret, er et ganske fremragende system.

Nu er det så oven i købet blevet sådan, at man også overholder de aftaler, der er blevet indgået. Det er noget forholdsvis nyt. Men jeg synes da, at det er en stor fordel ved det aftalesystem, vi har fået udviklet nu, at man nu også er begyndt at overholde dem. Så langt så godt.

Så kommer selvfølgelig debatten. Nogle vil beskrive det som på det nærmeste et økonomisk ragnarok, når man i 2005 skal have tingene til at hænge sammen inden for den ramme, der er stillet i udsigt, og så vil nogle partier her i Folketingssalen fortælle om de lykkelige tider under den tidligere regering, hvor amter og kommuner jo på det nærmeste flød i mælk og honning – sådan forstår jeg på det nærmeste de udtalelser, der er kommet fra venstrefløjspartierne her i dag – og så vil det blive så forfærdeligt i 2005.

Jeg ved ikke, om det er muligt at trænge igennem denne tåge af misinformation. Hr. Villy Søvnald er jo pædagogisk uddannet, men jeg er lidt bange for, at han alligevel er uden for pædagogisk rækkevidde. Men jeg vil alligevel forsøge.

Skulle vi ikke foretage det tankeeksperiment, at hvis vi nu lagde den økonomiske ramme, som var gældende i det sidste år under den tidligere regering, for 2005, så skulle man vel tro, der igen ville flyde mælk og honning. Hvad er kendsgerningen, hvis man gjorde det? Så skulle kommuner og amter ud og spare 7 mia. kr. De skulle ud og afskedige omkring 10.000 medarbejdere.

Sådan har udviklingen været, siden den nuværende regering kom til. Det ville have de konsekvenser, hvis man gik tilbage til de tidligere tider. Jeg synes, det er nogle nyttige tal at gøre sig klart, når man lytter til misinformationen fra venstrefløjspartierne her i dag. Derfor har jeg også nævnt disse tal. Vi kan lige så godt gå helt ind til benet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er en række korte bemærkninger, først hr. Ole Stavad.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Da hr. Knud Erik Kirkegaard jo også er kommunalpolitisk ordfører for Det Konservative Folkeparti – det er lidt en blanding, vi har i dag – vil jeg godt koncentrere mig om et enkelt af de spørgsmål, som jeg tog op under min ordførertale, nemlig det, der har relation til det lovfor-

slag, vi har liggende i øjeblikket i Folketingets Kommunaludvalg, L 192, og hvor vi nu har fået svar på en række af de spørgsmål, vi har stillet.

Kl. 11.35

Det er altså den sag, der handler om, at regeringen vil have en mere central styring af investeringer. Det har vi jo overordnet sagt, at vi sådan set er enige i det i en periode, hvor man diskuterer struktur.

Men det, der jo bekymrer os, er specielt to ting. Den ene er, at man lægger op til at lave en permanent centralisering og en permanent stærkere centralstyring. Det forstår vi egentlig ikke at man bruger anledningen til her. Den anden er, at vi har fået svar på, at det er fuldstændig uvist, hvordan de regler vil blive administreret af regeringen i 2005 og frem til strukturreformen.

Der vil jeg godt spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, om ikke han er enig i, at vi må forlange at få et klart svar fra regeringen i dag og i hvert fald under alle omstændigheder, inden lovforlaget kommer til tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det er rigtigt, at forslaget er skruet sådan sammen, at det er en bemyndigelse til ministeren. Men som det fremgår af bemærkningerne, er det en bemyndigelse, som er påtænkt anvendt i år 2004 til lige præcis det formål, som hr. Ole Stavad beskrev.

Så kan man selvfølgelig filosofere over, om det nu er en god ting at give en regering en permanent bemyndigelse til at gøre det. Som jeg sagde under førstebehandlingen: Så længe vi har den nuværende regering, er jeg meget tryk ved det, men hvis der skulle komme den dag, hvor hr. Ole Stavad og partifæller skulle danne en anden regering, så er jeg da parat til at overveje, om vi skulle fjerne denne mulighed, som regeringen hermed får, hvis forslaget bliver vedtaget. Jeg kan ikke se, at det her er det helt store problem.

Så spørger hr. Ole Stavad til år 2005. Det er rigtigt, at man der måske godt kunne forstille sig en større afklaring, end der er på nuværende tidspunkt, men det synes vi skal lade dyrke under udvalgsbehandlingen og der afæske indenrigs- og sundhedsministeren svar på spørgsmålet om, hvad det egentlig er, han agter at foretage sig i det meget spændende år 2005.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg kan konstatere, at hr. Knud Erik Kirkegaards utryghed ved den bestemmelse, som jeg også er utryg ved, har den modsatte begrundelse. Jeg er mest utryg, så lang tid den nuværende regering sidder, men lad os nu ikke gøre det til et problem. Måske kunne vi blive enige om, at vi begynte er utrygge ved at lave en permanent centralisering af kommunerne og amterne også på det her punkt og derfor ikke vil have det, men at vi er parate til at diskutere, hvordan vi kan lave en overgangsregel, mens strukturdiskussionen kører.

Så forstod jeg hr. Knud Erik Kirkegaards svar sådan, at Det Konservative Folkeparti heller ikke mener, det ville være acceptabelt, hvis regeringen anmoder om at få det her lovforslag vedtaget uden at vide, hvad konsekvenserne er, da vi kun har klarhed omkring 2004, og det glæder jeg mig over. Måtte jeg forstå hr. Knud Erik Kirkegaards besvarelse af mit spørgsmål sådan, at hr. Knud Erik Kirkegaard er enig i, at vi i Folkeetingets Kommunaludvalg skal sikre, at den afklaring finder sted, inden lovforslaget kommer til tredje behandling?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Først føler jeg mig ikke utryg ved den bemyndigelse, som regeringen får med det lovforslag. Bemyndigelsen er jo tænkt anvendt i en ganske bestemt situation, og skulle man forestille sig, at regeringer efterfølgende skulle gå hen og misbruge en sådan bemyndigelsesbestemmelse, så tror jeg ikke, nogen regering ville komme godt fra det, og så ville en sådan regering formentlig blive frataget den bemyndigelse. Så jeg er ikke utryg ved den bestemmelse.

Med hensyn til 2005 har jeg blot tilkendegivet, at de spørgsmål, der bliver stillet under udvalgsbehandlingen, naturligvis skal besvares, og jeg er overbevist om, at indenrigs- og sundhedsministeren også kan give et fyldestgørende svar på, hvordan situationen efter hans opfattelse vil være i 2005.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Hr. Knud Erik Kirkegaard blev meget koncentreret, da han skulle beskrive min indsats, og beskyldte mig, tror jeg, hvis jeg fik noteret det rigtigt, for at sprede misinformation. Det er jo vigtigt at få sådanne ting rettet. Derfor vil jeg stille

tre meget præcise spørgsmål til hr. Knud Erik Kirkegaard.

Vil hr. Knud Erik Kirkegaard for det første bekræfte, at timetallet pr. elev i folkeskolen er faldet under den nuværende regering? Vil hr. Knud Erik Kirkegaard for det andet bekræfte, at hjemmehjælpen er faldet for den enkelte modtager med 2 pct. under den nuværende regering? Og vil hr. Knud Erik Kirkegaard for det tredje bekræfte, at 70 pct. af kommunerne fra sidste år til i år har sparet på deres daginstitutioner ved at nedsætte normeringen og indsnævre åbningstiderne, og at det således ikke kan betegnes som misinformation, men tværtimod ekstremt saglig information, der kom herfra?

Kl. 11.40

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Vi kan da godt gå ind og se på kendsgerningerne omkring det, se på de konkrete tal. Det er sådan, at der fra budget 2002 til 2004 er plads til et merforbrug på undervisningsområdet i det hele taget på 1,2 mia. kr. Med hensyn til socialvæsenet er der mulighed for at få et merforbrug i forhold til 2002 på 1,8 mia. kr. Og så er det lidt anderledes specielt omkring daginstitutionerne, som givetvis har med det forhold at gøre, at antallet af børn, der kommer i daginstitution, rent demografisk er for nedadgående.

Så lad os se på tallene, lad os holde fast i dem, så tror jeg, at hr. Villy Søvnal kan blive tryk.

Naturligvis er det sådan, at der kan være prioriteret forskelligt fra kommune til kommune. Sådan er det kommunale selvstyre jo, og derfor kan der givetvis også være kommuner, hvor man kan finde besparelser, selv om der generelt er tilført flere midler, men det er jo det højt besungne kommunale selvstyre, der her er for fuld udblæsning.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det var lidt ærgerligt, at hr. Knud Erik Kirkegaard kom til at svare på noget andet, end jeg spurgte om, på nær et enkelt punkt: hr. Knud Erik Kirkegaard bekræftede besparelser på daginstitutionerne. Tak for det.

Så skal vi lige have fat på folkeskolen igen. Hr. Knud Erik Kirkegaard svarede med nogle generelle økonomiske rammer. Det, jeg er optaget af, er: Hvad sker der for den enkelte elev? Det er jo det, der betyder noget for den enkelte elev, og ikke sådan en kolonne af tal. Og der vil

jeg egentlig bede hr. Knud Erik Kirkegaard bekræfte, at elevtimetallet er faldet under den nuværende regering, oven i købet med mellem 3 og 4 pct. Det er altså det, den enkelte elev mærker.

På samme måde med hjemmehjælpen. Det er jo rigtigt, at der er brugt flere penge på hjemmehjælp, bl.a. fordi der er kommet flere ældre til, men vil hr. Knud Erik Kirkegaard godt bekræfte, at den enkelte modtager af hjemmehjælp, den enkelte ældre har oplevet et fald på 2 pct. under den nuværende regering? Jeg tror, det er det, der betyder noget for den enkelte. Det er ikke sådan generelle samfundsstatistikker, men: Hvad betyder den førte politik for mig?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan kun gentage: Tallene viser, at der er flere penge til rådighed inden for undervisningsområdet generelt i kommunerne. Hvordan man så disponerer i den enkelte kommune, når man skal have udmøntet det beløb, der er til rådighed for undervisning, kan selvfølgelig falde forskelligt ud fra kommune til kommune.

Jeg synes, man skulle satse meget på at opprioritere den faktiske undervisning, altså det tidsrum, hvor lærerne er sammen med eleverne; det synes jeg der skal lyde en opfordring til.

Med hensyn til ældreområdet er det jo også her kendsgerningen, at der er tilført flere midler. Om man så har prioriteret om inden for ældreområdet, så man måske tilgodeser nogle rigtig svage ældre frem for nogle lidt svage ældre, kan være muligt. Det har jeg ikke mulighed for at svare på her under denne korte bemærkning.

Men igen: Vil vi have et kommunalt selvstyre, hvor vi også accepterer, at kommunerne prioriterer inden for den økonomiske ramme? Og den økonomiske ramme er større, end den var tidligere.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg vil godt prøve at følge lidt op på hr. Villy Søvnalds spørgsmål. Kunne det, at der er flere penge til rådighed, ikke skyldes de forhøjelser af lønningerne, som f.eks. lærerne har fået, som hjemmehjælperne har fået? Og vi ved jo alle sammen, at der også er kommet flere ældre.

Så vil jeg godt spørge hr. Knud Erik Kirkegaard: Synes hr. Knud Erik Kirkegaard, det er rimeligt at bruge nogle af de her merpenge, 1,8 mia. kr., til administration i forbindelse med at

få lavet nogle standarder, få beregnet nogle priser til frit valg, hvor der er kommuner, der har meldt tilbage, at de ingen private virksomheder har, der vil byde på det frie valg, men som alligevel har fået at vide: I skal lave arbejdet endda?

Det har slugt rigtig mange millioner. Man snakker om, at det i nogle kommuner har slugt flere penge, end de har fået, og de har bare ikke fået nogen til at byde på det. Er det ikke urimeligt?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Nu er det jo sådan, at de tal, jeg nævnte, er realvækst. Det er, efter at der har været taget hensyn til stigninger i priser og lønninger. Så det er reelle tal, jeg nævner her.

Så kan man komme med nogle synspunkter om, at lønningerne i den kommunale verden måske er steget mere, end forudsætningerne var, da man lagde budgettet, men som det jo også er fremgået af tidligere indlæg i dag, er systemet jo så pragtfuldt indrettet, at der så kommer en efterregulering. Så jeg kan ikke godtage det standpunkt, som hr. Arne Toft gav udtryk for.

Med hensyn til udgifter ved at etablere frit valg: Udgangspunktet er altså, at det, at der er frit valg for de ældre, er utrolig positivt. Jeg er overbevist om, at når det nu er kommet i gang, så vil det også udvikle sig, og at de ældre bliver glade for det.

Kl. 11.45

Det er også korrekt, at der har været nogle administrative udgifter i forbindelse med at starte det her op. Det har vi jo hørt en hel del borgmestre udtale sig om, og det er helt fair og i orden.

Der var været nogle engangsomkostninger ved det, men i de år, der kommer nu, er jeg overbevist om, at det beløb, der er udmøntet til ældreområdet på den halve milliard kroner, i stadig stigende grad vil komme ansigt til ansigt-tjenesten til gode.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg vil godt spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, som jo også selv er lokalpolitiker: Vi ved jo alle sammen, at det ikke er alle kommuner, der bliver berørt af den nye struktur, men mange af de kommuner der bliver berørt af den, er i forvejen de svageste kommuner.

De borgmestre eller byrådsmedlemmer derude er jo bange for den merudgift, som vi alle sammen ved kommer. De er bange for, at de selv

kommer til at betale den. De har jo ikke bedt om at få den nye struktur. Det er jo noget, vi vedtager herinde.

Vil hr. Knud Erik Kirkegaard og De Konservative medvirke til, at de udgifter, der kommer ved en ny struktur, selvfølgelig bliver betalt af dem, der bestiller strukturen?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Nu skal jeg sige, at jeg ikke er lokalpolitiker mere. Det sluttede jeg med den 1. januar 2002 af egen fri vilje, skal jeg skynde mig at sige.

Udgifterne til en kommunalreform indgår jo naturligtvis i debatten og vil også indgå i de overvejelser, man gør sig – det er jeg temmelig overbevist om – i de forhandlinger, som pågår.

Men jeg synes egentlig, at hr. Kristian Thulesen Dahl på glimrende vis bragte diskussionen ned på jorden ved at tage udgangspunkt i eventuelle sammenlægninger mellem tre konkrete kommuner. Det beslutter man, og det gør man, og så etablerer man fordelene ved det samarbejde løbende over et antal år, så man ikke foretager nogle forholdsvis store investeringer i starten for at få nogle gevinster efterfølgende løbende på driften i de kommende år.

Sådan tror jeg man vil vælge at gøre ganske mange steder. Som jeg plejer at sige: Man kan gå hen og købe nye søm, men man kan måske også med fordel anvende de forhåndenværende søm, og jeg er overbevist om, at sådan vil man gøre.

Der kan være nogle etableringsomkostninger alligevel, nuvel, men så vil der altså også efterfølgende være mulighed for at indkassere en effektivitetsgevinst på det, og om udgiften vil være større end indtægten, tvivler jeg faktisk ganske meget på.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu har vi både her i dag og tidligere i debatten hørt regeringen forklare, at hele den her kæmpe omlægning af det danske samfund ikke koster noget, vi har hørt om effektiviseringer og stordriftsfordele osv. Kunne hr. Knud Erik Kirkegaard oversætte det til almindeligt sprog?

Hvad betyder det helt konkret, at man tjener pengene hjem på effektiviseringer og stordriftsfordele? Betyder det, som Odenses borgmester hr. Anker Boye sagde: Når man har en større kommune, så er det nemmere at lukke skolerne? Betyder effektiviseringer og stordriftsfordele, at

der skal lukkes en række skoler, børnehaver og plejehjem, sygehuse osv.?

Er det det, der ligger i effektiviseringer og stordriftsfordele?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Der ligger naturligtvis det i de fordele, vi får ved den nye kommunalreform, når den bliver gennemført, at vi er helt sikre på, at der i det system, vi får, er maksimal ressourceudnyttelse.

Hvis vi går ind og ser på personalesiden: Tre mindre kommuner har hver deres chef inden for socialområdet, de har hver deres chef inden for kulturområdet, de har hver deres chef inden for det tekniske område. Det er klart, at man, efterhånden som man får tingene på plads, dér vil kunne spare nogle penge, at man stille og roligt kan indkassere en effektiviseringsgevinst. Og sådan vil det også være på andre områder.

Det er ikke sådan, at vi går ud og siger, at nu skal der lukkes en hel masse skoler, nu skal der fyres en hel masse mennesker. Vi tager det helt stille og roligt, og på sigt sørger vi så for, at ressourceudnyttelsen bliver optimal. Det er nemlig nødvendigt, hvis vi skal have vores samfundsøkonomi om 10-15-20 år til at hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg skal bare være sikker på, at jeg forstår det der sprog, som hr. Knud Erik Kirkegaard taler. Ressourceudnyttelse og maksimal udnyttelse og effektiviseringer osv. betyder altså, at nogle skal fyres på sigt, at man skal nedlægge en lang række stillinger, for at det her kan hænge sammen økonomisk inden for den ramme, som regeringen holder fast i, og at man ikke regner med, at der på sigt skal være flere udgifter.

Nu er det jo kommuneaftalerne for næste år, vi diskuterer, så mit spørgsmål er: Hvad med de første år med de her meget store omlægninger? Hvor skal pengene komme fra til de ændringer, der skal laves igennem de første år? Skal man gå ud og fyre i bunden med det samme, for cheferne har som regel nogle ret lange opsigelser, så det tager lang tid, før man får de her maksimalressourceudnyttelsesgevinster, læs: fyringer? Eller hvad er det, man har tænkt sig, der helt konkret skal ske for de mange mennesker, der er ansat, og for de borgere, der har brug for noget service?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Nu går jeg da ud fra, at fru Line Barfod også er tilhænger af en optimal ressourceudnyttelse. Hvis det ikke skulle være tilfældet, så synes jeg da, fru Line Barfod skulle udnytte muligheden i sin ordførertale til at forklare, hvorfor hun ikke ønsker en optimal ressourceudnyttelse. Det tror jeg faktisk at langt den største del af den danske befolkning er enig i.

Nuvel, vi skal betale skat, det er surt. Men når skatten er betalt, så skal vi også have maksimal valuta for pengene. Og der er det, jeg er overbevist om, at den kommunalreform, som vi får etableret, på sigt vil være den bedst mulige garanti for, at vi får en optimal ressourceudnyttelse.

Det er ikke noget med, at man så skal ud og fyre en hel masse mennesker. Men det kan være noget med, at man kan tilrettelægge tingene sådan, at der så bliver muligheder for at kunne opfylde de demografisk betingede opgavestigninger, vi får, så de ganske mange flere ældre f.eks. også kan få en god service.

Og de første år: Ja, nu må vi lige se, hvordan kommunalreformen i det hele taget bliver striket sammen, før vi tager konkret stilling til det. Men det er da klart, at hvis kommunerne vil indhøste effektiviseringsgevinsten efterfølgende, så må de nu altså også bidrage til investeringen. Sådan er det normalt i virkelighedens verden, og sådan vil det naturligvis også være her.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til hr. Knud Erik Kirkegaard. Det bliver hermed hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Morten Helveg Petersen, ikke kan være til stede, skal jeg gøre nogle bemærkninger. Det er i øvrigt ikke nyt for mig at diskutere SF's rituelle forslag her ved forårstide. Det har jeg såmænd også gjort som økonomiminister engang. Så jeg kender til det.

Det er lige så rituelt, at også Det Radikale Venstre tilkendegiver, at vi nu engang har den holdning, at regeringen må forhandle med amter og kommuner, forhåbentlig nå frem til et resultat, som man må fremlægge, og at regeringen derefter må stå til ansvar for forhandlingsresultatet. Det er den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse af forløbet, og jeg kan faktisk ikke se, at det med fornuft kan gøres på anden måde.

Det er selvfølgelig ikke ensbetydende med, at Det Radikale Venstre ikke er kritisk, ja, endda på nogle punkter overordentlig kritisk over for centrale dele af regeringens økonomiske politik. Noget af det har været nævnt i debatten.

Vi er meget kritiske over for skattestoppet, forårspakken, ældrecheck, Løkkeposen. Vi finder, at disse tiltag og andre er uhensigtsmæssige i den samlede økonomiske politik og kan ikke ganske genkende det billede, som finansministeren tegner af den danske offentlige sektor og af det danske samfund og slet ikke, fordi der er en fundamental ting, der mangler, nemlig højere vækst. På vækstområdet har regeringen jo netop slet ikke lykkedes med sin politik.

Det er rigtigt, som finansministeren siger, at man selvfølgelig her forhandler for 2005. Og der skal ikke komme en ny kommunalreform i 2005. Så alting er tilsyneladende, som det plejer at være. Her tror jeg, finansministeren er lidt for optimistisk.

På en række områder vil kloge kommuner da allerede nu begynde at skele til: Hvad skal der ske med min kommune? Hvordan tegner økonomien sig for min kommune i 2005 og i lyset af fremtidsudsigterne? Og de vil selvfølgelig meget nøje vurdere: Hvad skal vi bruge til investeringer? Det har været inde i debatten.

Det vil også blive diskuteret, hvorledes den manglende udligningsreform påvirker vores fremtid. Det vil også blive diskuteret, hvilke personalet dispositioner man skal foretage eller ikke foretage i den pågældende kommune i lyset af, at en kommunalreform står for døren.

Så jeg tror, at mange kommunalbestyrelser vil se aftalen for 2005 netop i lyset af den enkelte kommunes fremtidsudsigter.

Så har jeg lyst til at gøre en enkelt bemærkning til hr. Knud Erik Kirkegaard. Jeg er helt enig i, at man skal tilstræbe den bedst mulige udnyttelse af de ressourcer, der stilles rådighed. Hvem kunne være uenig i det?

Kl. 11.55

Men der er et stort problem knyttet til netop plejeområdet. Netop på plejeområdet, hvor mennesker plejer andre mennesker, er der jo grænser for effektivisering, der er grænser for, hvor få minutter man kan bruge til et hjemme-hjælpsbesøg, hvor lidt tid læger og sygeplejersker har til at tale med de syge osv., det, som ikke lige har med den helt konkrete behandling at gøre.

Det er jo et af den offentlige sektors store problemer, at effektivisering netop på de menneske-

lige områder, de plejekrævende områder, ikke er noget, der kan gennemføres nær så strømlinet, som det kan, når det drejer sig om tilrettelæggelse af administrative arbejds gange eller håndtering af varer og gods.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak. Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Hr. Knud Erik Kirkegaard spurgte mig, om ikke Enhedslisten går ind for maksimal ressourceudnyttelse. Hvis hr. Knud Erik Kirkegaard har tid til at høre svaret, så vil jeg gerne give ham det.

Enhedslisten går netop ind for maksimal ressourceudnyttelse, og derfor synes vi, det er fuldstændig vanvittigt, at vi har et samfund, hvor 800.000 mennesker er sat uden for arbejdsmarkedet.

Der er 800.000 mennesker, som gerne vil være med til at tage sig af de mange opgaver, der er her i samfundet, 800.000 mennesker, som vi kunne bruge til at tage sig af børn, af syge, af ældre, som kunne få lov til at bidrage til samfundet, kunne være med til at skabe produktion, være med til at skabe vækst, 800.000 mennesker, der kunne være med til at sikre en bedre kollektiv trafik, løse alle de mange opgaver, vi har brug for.

Der synes vi, det er fuldstændig vanvittigt, at regeringen prioriterer, at disse mennesker hellere må gå arbejdsløse, end at de må få lov til at være med til at løfte de mange opgaver, vi har. Det koster ikke noget på de offentlige budgetter, det er bare et spørgsmål om, hvordan man ønsker at udnytte ressourcerne. Ønsker man at udnytte dem maksimalt ved at lade folk få lov til at arbejde, eller vil man hellere bruge ressourcerne på, at folk bliver holdt uden for arbejdsmarkedet?

Vi er ikke i tvivl. Vi ønsker, at folk skal have lov til at bidrage til samfundet. Vi ønsker at bruge folk til at komme ud og være med til at passe børnene i børnehaverne, være med til at tage sig af de syge, være mange flere til at gøre rent, alle de opgaver, der er brug for. Så ville vi også undgå, at så mange bliver nedslidte af det alt for hurtige tempo, der er mange steder. Så ville vi kunne sørge for, at børnefamilierne havde mere tid sammen. Det synes vi ville være en optimal ressourceudnyttelse.

En helt anden del af problemstillingen omkring den optimale ressourceudnyttelse var den, som hr. Niels Helveg Petersen også var inde på.

Det er klart, at ud fra en optimal ressourceudnyttelse i hr. Knud Erik Kirkegaards forstand kan jeg da godt forstå de tanker, der er fremme, og som er gennemført i nogle kommuner og amter, nemlig at man laver store institutioner, at man siger, at vi på plejehjemmene ikke behøver at have nogen til at tage sig af de gamle om natten, at vi bare kan lave elektronisk overvågning. Men er det sådan en maksimal ressourceudnyttelse, folk faktisk ønsker?

Jeg tror, at mange, hvis de fik valgmuligheden, så hellere ville have, at vi havde nogle flere hænder og brugte de menneskelige ressourcer, frem for at se på, at man kunne gøre det med færre hænder, hvis man bruger noget mere elektronik, og at man gør det mere maskinelt. At tage sig af mennesker er ikke det samme som at lede en fabrik, og det tror jeg der er behov for at man snart begynder at overveje, også blandt de borgerlige partier.

Så er der spørgsmålet om kommunerne, og hvad det er for et kommunalt selvstyre, vi ønsker, som jo også er en del af kommuneaftalerne, og hvor det har været helt tydeligt, at det, denne regering med støtte fra Dansk Folkeparti har gennemført, siden den kom til magten, er en stadig strammere økonomistyring, en stadig større undergravning af det kommunale selvstyre, og med den lov, vi behandler i øjeblikket, som det sidste skud på stammen, kan man ikke længere selv få lov at træffe beslutninger ude i kommunerne om anlæg; det skal afgøres inde hos regeringen. Med det oplæg, der ligger til strukturreform, ser vi en centralisering, som man ikke har set magen til i mange år.

I Enhedslisten ønsker vi det modsatte. I Enhedslisten ønsker vi, at man får et langt større økonomisk selvstyre ude i kommunerne, for vi mener, det er helt afgørende, hvis man reelt skal have kommunalt selvstyre, at der så også er de fornødne ressourcer. Og den mest oplagte måde at gøre det på er at sikre, at kommunerne får de penge, der i dag bruges på, at folk går arbejdsløse, således at kommunerne i stedet kunne bruge de mennesker til at løse de mange opgaver, der er behov for. Det ville være en maksimal ressourceudnyttelse, og vi vil meget gerne kæmpe for, at det bliver den vej, vi kommer til at gå. Vi håber, at der snart kommer et valg, så der bliver et andet flertal.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er nok nytteløst, men jeg prøver alligevel, om jeg et eller andet sted kan finde en lille gnist af ansvarlighed i fru Line Barfods tale. Det stiller jeg mig også tvivlende over for, men lad mig lige forsøge. Fru Line Barfod kom jo ind på det her med anlægsstop, altså at kommunerne i en periode, hvor man måske forbereder kommunesammenlægninger, ikke skulle have lov til at tømme kassen fire gange til alle mulige og umulige anlægsprojekter, og hvor jeg hørte fru Line Barfod harelere over det i sin tale.

Kl. 12.00

Jeg vil gerne spørge: Kan der ikke selv for fru Line Barfod være eksempler på anlægsinvesteringer, nogle kommuner kunne finde på at foretage i denne her periode, som ville være totalt misbrug af skatteydernes penge? Hvor det simpelt hen ville være en så manglende respekt for skatteyderne, der skal tjene pengene hjem, at selv fru Line Barfod måtte sige stop?

Jeg forsøger bare at finde et eller andet, et kæmpe rådhus, et prestigerådhusbyggeri, som selv fru Line Barfod måtte sige det dog er fornuftigt vi får bremset. Kan der ikke bare i teorien tænkes sådan et eksempel?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg synes, den største grad af uansvarlighed, vi oplever i de her år, er den delen gaver ud til venner og den forbrugsfest, som regeringen og Dansk Folkeparti gennemfører her, at man smider så mange milliarder ud til de rigeste mennesker her i landet og til selskaberne. Det synes jeg er den største grad af uansvarlighed, og det håber jeg at vælgerne vil straffe for ved næste valg, der forhåbentlig kommer snart. På samme måde mener jeg, at man ude i kommunerne skal stå til ansvar over for sine vælgere.

Noget andet er så spørgsmålet om den lov, der bliver gennemført nu. Den er jo ikke kun med henblik på 2004, det er jo en permanent bestemmelse, der gør, at den til enhver tid siddende regering i al fremtid skal ind at godkende anlægsinvesteringer. Det er en voldsom styring, man går ind og gennemfører under dække af, at der muligvis kunne være en enkelt eller to kommuner i landet, der ville bygge et rådhus for meget.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er fuldstændig forkert, og det ved fru Line Barfod forhåbentlig også godt. Den bestemmelse er jo lige præcis lavet, for at man i en periode, hvor man sandsynligvis laver markant om på strukturen, ikke bare tager skatteydernes penge og lader som om, at det er fuldstændig ligegyldigt, at der er nogle, der rent faktisk har slidt og slæbt for at tjene de penge hjem og betalt dem i skatter, og så skal de også behandles med respekt.

Jeg forsøgte bare at få en lille gnist af en eller anden forhåbning om, at der måske derude et sted var en eller anden tanke, også hos fru Line Barfod, om, at det godt kan ske, at der bliver brugt penge på byggeri, f.eks. af nye rådhus, hvilket ikke er særlig smart i forhold til respekten for folks penge. Jeg må bare konstatere, at det ikke engang lykkedes at finde sådan en gnist af tanke hos fru Line Barfod, så jeg opgiver.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at det er helt urimeligt, når folk går ud og smider penge i grams på den måde, som de borgerlige partier og Dansk Folkeparti gør med den forbrugsfest, hvor man deler milliarder ud til de rigeste mennesker i det her land. På samme måde kan man også finde enkelte kommuner, der gør det, hvad enten man laver nogle store nye prestigebyggerier, eller man fordeler kommunens penge helt forkert på anden vis.

Det er der eksempler på, ja, og sådan fungerer et demokrati nu, og derfor må vi have nogle valg, hvor man kan skifte ud på dem, der sidder, kan skifte Dansk Folkeparti og de borgerlige partier ud herinde, så vi begynder at give penge til dem, der virkelig har brug for det, og lader de mange mennesker, der i dag står uden for arbejdsmarkedet, få lov til at bidrage til samfundet og de mange opgaver, vi har brug for bliver løst.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til fru Barfod. Og så er det hr. Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KD):

Kristendemokraterne anerkender det aftalesystem, der er mellem kommuner, amter og stat, og vi finder også, at det er helt nødvendigt, at der er det aftalesystem i betragtning af, at en stor del af de offentlige udgifter jo rent faktisk

afholdes af kommuner og amter og selvfølgelig også gør det i det samspil, der er med staten i form af de aftaler, der skal forhandles og indgås her snart.

Vi synes også, det er udmærket med den tradition, det er ved at blive, at SF rejser en forespørgselsdebat om disse forestående forhandlinger, men debatten bliver jo altid lidt speciel, fordi det ligesom er regeringens prerogativ at føre de forhandlinger, og regeringen ved sig, bl.a. med Kristendemokraternes stemmer, også sikker på, at når det kommer til en afstemning om et aktstykke i Finansudvalget, som skal udmønte de aftaler, der er indgået, så vil det blive båret igennem.

Det vil det i hvert fald også i år med Kristendemokraternes stemmer, alene af den grund at vi anerkender, at den til enhver tid siddende regering må have mulighed for at indgå disse aftaler med kommuner og amter, medmindre det kommer til at se helt tåbeligt ud. Det forbehold skal man selvfølgelig altid tage, at det kan komme til at se helt tåbeligt ud, og selv om vi har set meget under den nuværende regering, som bestemt ikke har været godt set med Kristendemokraternes øjne, så tror jeg alligevel ikke, vi kommer i den situation i år, når det gælder de kommunale aftaler; men jeg har selvfølgelig det lille forbehold.

Kl. 12.05

De forestående forhandlinger for 2005 bliver selvfølgelig også specielle derved, at vi parallelt med det forhandler en ny strukturreform her i Folketinget, og man kan jo ikke fortænke hverken kommuner eller amter i at tænke, hvad disse forhandlinger kan føre til.

Jeg skal ikke begive mig ud i en længere debat om strukturreformen, men blot tilkendegive, at med det oplæg, der er blevet præsenteret af regeringen, går det bestemt ikke i den rigtige retning set med vores øjne. Vi mener, det er et meget centralistisk oplæg, regeringen har præsenteret, hvor nærdemokratiet meget let går fløjten, og at man dermed heller ikke ud over de økonomiske begrænsninger, der allerede i dag ligger på kommuner og amter, yder dem tilstrækkelig manøvrerfrihed i fremtiden med det oplæg, som regeringen er kommet med.

Men det er en diskussion, vi må have i et andet regi, og som vi først for alvor skal tage, når vi kender udkommet af de endelige forhandlinger.

Lad mig i den sammenhæng også nævne, at der fortsat er det hængeparti, som efter vores

opfattelse er af stor betydning for kommunerne, nemlig den udligningsreform, som nu fortsat må afvente strukturreformen, en udligningsreform, som i virkeligheden ville have haft stor betydning for mange kommuner, som har haft det svært i de her år også med at levere den borger-nære service, der i Folketinget generelt er enighed om skal leveres og også forbedres. Det har simpelt hen været umuligt på grund af den manglende udligningsreform, som ellers var lovet af regeringen at skulle komme i 2002.

I forhold til de prioriteter, som vi synes skal gøres gældende i forbindelse med de forestående forhandlinger, er det klart, at vi fortsat lægger vægt på, at der sker et løft, for så vidt angår børn og ældre i kommunerne. Vi mener, det er vigtigt ikke bare at se på de fysiske rammer for både børn og ældre, men også på kvaliteten af den omsorg, der skal være for disse to grupper. Her er der brug for forbedringer, uanset om man kan mene, at der allerede i dag bliver brugt mange penge på børn og ældreomsorg.

Vi mener også i relation til det at kunne skabe mere beskæftigelse, at man kunne nå videre med nogle af de renoveringsarbejder, der kunne være nødvendige på f.eks. folkeskoleområdet og, hvis man tager et andet område nemlig miljøområdet, renovering af kloakker, som regeringen jo selv har haft blikket rettet imod i diskussionen om, hvordan vi kan få flere i arbejde.

Alt i alt ser vi selvfølgelig frem til, hvad det endelige udkomme bliver af de aftaler, som til syvende og sidst først og fremmest parlamentarisk set må være båret igennem af Dansk Folkepartis side og regeringens side, fordi det er Dansk Folkeparti, der er garanten for regeringens politik. Det er vi ikke. Sådan er spillets regler.

Derfor håber vi selvfølgelig alligevel, at der vil blive plads til nogle af de prioriteter, som jeg her har tilkendegivet, idet jeg dog må bemærke, at jeg ikke nærer de store forhåbninger, fordi det økonomiske råderum også i forhold til 2010-planen jo er spenderet først og fremmest på de skattelettelser, som regeringen har besluttet sig for sammen med Dansk Folkeparti.

Det er også en anden debat, som vi har haft tidligere, men også det sætter jo begrænsninger for, hvad man kan i de kommende år i kommunerne.

Men med disse ord ser vi selvfølgelig frem til at se det endelige resultat af de forhandlinger, som regeringen skal føre i den kommende tid.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg sagde indledningsvis, at det lignede meget det rituelle med de her nedskæringer, og jeg må sige, at hr. Villy Søvnald og i øvrigt også hr. Ole Stavad jo fuldt ud levede op til forventningen om, at det var den retorik, der kom hvert forår med, at nu skærer man ned i kommuner og amter og det endda meget drastisk.

Hr. Villy Søvnald siger, at der er meget langt fra virkeligheden til den opfattelse, som regeringen har af, hvordan det tegner sig. Jeg ved ikke, hvordan hr. Villy Søvnald ser på det at være offentligt ansat. Regeringens opfattelse og min opfattelse er, at offentligt ansatte er nøjagtig lige så dygtige som privatansatte og nøjagtig lige så flittige som privatansatte. Omvendt er privatansatte lige så dygtige som offentligt ansatte, lige så flittige. Det er flittige mennesker alle sammen, der gør deres bedste.

Det er i hvert fald noget af en påstand at mene, at når vi ansætter flere offentligt ansatte, så bestiller de ikke noget. Det må jo være konsekvensen, hvis ikke det medfører bedre service. Hvis man ansætter flere til at løse de samme opgaver, så må det betyde, at hvis alle er lige så flittige, som man var i forvejen, så øger man også service. Hvis det, at man ansætter 10.000 flere i kommuner og amter, betyder, at man reducerer servicen, så må svaret jo være, at så skal man ikke ansætte 10.000 flere i amter og kommuner. Men hvor er så balancen? Øger man så servicen ved at reducere i antallet af offentligt ansatte? Det må jo være konsekvensen, når vi bliver skældt ud for at ansætte flere i kommuner og amter eller give mulighed for det, end der overhovedet har været forudsat.

Kl. 12.10

Det samme i virkeligheden med udgiften pr. barn i børnehaver. Det er også til fru Line Barfod. Når man bruger flere penge pr. barn, hvordan kan det så være en serviceforringelse? Eller betyder det, at hvis man bruger det samme antal kroner pr. barn, så er det status quo, og bruger man færre penge pr. barn, så er det en serviceforbedring?

I min opfattelse er det altså sådan, at hvis vi bruger flere penge pr. barn, så er det en serviceforbedring, og det er præcis det, vi gør i 2004 i forhold til 2003. Der bruges flere penge pr. barn i daginstitutioner, end der gjorde tidligere.

Så er det rigtigt, at på folkeskolens område – det er til hr. Villy Søvnald – bruges der færre penge pr. elev, marginalt færre penge. Det skyldes jo, at dengang elevtallet faldt, reducerede

man ikke udgifterne tilsvarende. Da øgede man udgiften pr. folkeskoleelev meget mere end forudsat. Det er jo så også grunden til, at den tidligere regering både i 2000 og i 2001 i kommuneaftalerne aftalte, at nu var målet op til 2005 at reducere den gennemsnitlige udgift pr. elev i folkeskolen.

Det står skrevet ned både i 2000-aftalen og i 2001-aftalen. Jeg kan citere fra 2001-aftalen, hvor der står under Folkeskoler og dagpasning: Væksten i elevtallet i folkeskolen giver et potentiale for bedre ressourceudnyttelse, således at ressourceforbruget pr. elev i folkeskolen kan bringes ned. Det var det, hr. Ole Stavad mente var formålet.

Tænk, den tanke har vi tit også haft, det er der meget fornuft i. Det, man ikke gjorde, da man kunne, nemlig at flytte rundt på midlerne, fordi elevtallet faldt, har man chancen for at rette op på, nu når elevtallet stiger. Men tænk, det stemte hr. Villy Søvnalds parti for, i og med at det aktstykke, der udmønter kommuneaftalen i 2001, fik SF's stemme.

Så man må altså spørge, hvad holdningen egentlig er. For jeg tror, at man i 2001 blev grebet af et vist klarhedens lys om mulighederne, og hvad der egentlig var reelt, hvis man skal få det optimale udbytte af skatteborgerne penge. Der blev man lige ramt af klarhedens lys. Så vil jeg godt acceptere, at det senere slukkede igen, og det gør så, at vi kan have denne retoriske debat hvert år forud for kommuneforhandlingerne.

Men der er en ting, der er klar. Der er aldrig nogen i den nuværende opposition, der nogen sinde har stemt for en finanslov eller en kommuneaftale, der giver flere penge totalt set til serviceområdet. Aldrig nogen sinde har vi brugt så mange penge pr. dansker, som vi gør i år. Og det, vi står over for, er at bruge endnu flere penge næste år, og i øvrigt næste år igen, og næste år igen, og næste år igen. Vi har vækst hvert eneste år i den tidshorisont, vi egentlig formelt har lagt os fast på, altså Danmark op til 2010.

Så vil jeg lige sige til hr. Ole Stavad, der havde nogle klare spørgsmål, at hr. Ole Stavad i nogen tid, i virkeligheden også under strukturdrøftelserne, som kommer, jo har ting at skulle have læst: Hvad betyder skattestoppet for kommunerne? Hvad betyder skattelettelserne? Når man nævner, at det medfører et eller andet kommunalt problem, så skal man huske, at der ikke er noget skattestop for den enkelte kommune. Den aftale, regeringen indgår, er for kommunerne kollektivt.

Når vi vurderer alle kommuner sammen, så siger de af kommunerne valgte tillidsfolk, at de godt vil lave en aftale om kommunernes økonomi, hvis staten vil være med til at finansiere det, kommunerne mangler under ét, herunder penge til vækst. Det er nøjagtig den måde, aftalen indgås på, at der er den fleksible mulighed i det kommunale landskab til at lægge sig, hvor man mener, det er muligt, og så tilstræbe under ét, at man overholder den aftale, der er kollektiv.

Det modsatte ville jo være, at man ikke mener, at aftaler skal overholdes, fordi det er sådan en skyggeboksnings, der finder sted, som ingen egentlig forventer at man overholder, altså en vis løsløshed i forhold til en forsvarlig finanspolitik. Men det er vel ikke det, man egentlig har tilstræbt.

En anden mulighed ville så være, at staten langt mere specifikt direkte styrer den enkelte kommune, for hvis staten eller regeringen eller Folketingets flertal skal have ansvar for, hvad man gør i den enkelte kommune, så er det altså kommunestyrets mandat, der er forkert lagt. Så vil man også have myndigheden til at bestemme i den enkelte kommune, men det ønsker regeringen ikke. Vi ønsker jo lige præcis det kommunale selvstyre.

Prisen for det kommunale selvstyre er jo netop de variationer. Der er da kommuner, der har brug for at sætte skatten op og til gengæld andre, der kan sætte skatten ned. Det er jo nøjagtig den erkendelse, der er blandt tillidsfolkene i kommunerne, i KL's bestyrelse, at sådan må det nu engang være. Ud fra det grundlag indgår man aftaler, som man ønsker at overholde, og det er måske det nye, også i kommunestyret, at KL har sagt, bestyrelsen, formand, næstformand, at den aftale, de indgår med regeringen, ønsker de at overholde, og tænk sig, det, der tegner sig, er, at det gør de også, og det er så en nyskabelse i forhold til det, der har været gældende tidligere.

Kl. 12.15

Må jeg lige sige om anlægsaktiviteter i øvrigt, også om folkeskolen: Det, der ligger af anlægsaktiviteter i folkeskolen i årene 2002, 2003, 2004, og det, der også kommer til at ligge til næste år, er i virkeligheden et niveau, der er dobbelt så højt, som gennemsnittet var for 1993 op til 2001, så vi har altså et langt højere niveau, for så vidt angår folkeskolen, end det, man har haft tidligere.

Der vil jeg gerne svare hr. Arne Toft, som ikke har spurgt mig direkte, men det er der så andre

der har, og det er det samme spørgsmål, der er stillet, nemlig: Hvad koster egentlig en reform af opgavevaretagelsen? Ja, det at flytte en opgave fører jo udgifter med sig til dem, der modtager opgaven, og her er hele grundlaget jo, at de, der modtager en opgave og skal løse en opgave, får medarbejderne og ressourcerne med. De ting hænger altså sammen, så det, at man får flere opgaver at skulle varetage, betyder umiddelbart også, at man får den udgift, der er forbundet med at varetage opgaven.

Men man kan ikke i forhandlingerne her i maj og juni inddrage, hvordan landskabet ser ud den 1. januar 2007, for det skal de enkelte kommunalbestyrelser jo først til at drøfte i andet halvår af 2004, altså i resten af året. Der får man den drøftelse om, hvad det egentlig er, man ønsker.

Det er et meget godt eksempel, som hr. Kristian Thulesen Dahl har givet på, hvordan man kan tænke, og hvordan man forventes at tænke, hvis der er to, tre eller fire kommuner. For det er jo ikke sådan, at man ikke har afsat penge til udvikling. Vi er jo heldigvis sådan i Danmark, at også i kommunerne er der en meget stor aktivitet med henblik på, at man anvender ny teknologi. Det vil sige, at det ikke umiddelbart er sådan, at man mangler det, der hedder hardware, altså det maskinelle udstyr, for at gøre brug af det, der ligger i en ny stor kommune.

Så kan det være udvikling af it. Jamen det er jo præcis det, der er afsat penge til. Hvis vi lægger sammen, hvad de enkelte kommunalbestyrelser planlægger eller føler anledning til at afsætte, så er det måske her direkte en besparelse, at i stedet for at tre eller fire kommuner hver betaler for udviklingsomkostninger til it, ja, så er det den samme omkostning, man betaler, for det er det samme system, man udvikler. Så i stedet for at man bruger tre eller fire gange et beløb til at udvikle it og software, så er det måske én udviklingsomkostning, man får. Derfor skal man være meget varsom med at sige, at i forhold til i dag så gør det, at man får færre kommuner, i virkeligheden det, at det øger behovet for yderligere udgifter til it. Nej, svaret er nok, at det i virkeligheden formindsker det. Det er jo det, man har lært at det på mange andre områder måske betyder, nemlig at standardsoftware bliver udviklet til fordel for alle, og i virkeligheden til meget lavere omkostninger for den enkelte, og det vil sige også for den enkelte kommune.

Når det gælder spørgsmål om en udligningsreform: Jamen den kommer. Det har vi sagt hele

tiden. Der er to elementer i det: Det vil ligge sådan i opgavevaretagelsen, at man også sikrer, at der er finansiering for de opgaver, der flyttes, altså at det grundlæggende finansieringslement følger med opgaven, men derudover også, at man ser på, hvad det så egentlig er, der skal udlignes. Hvor skal byrdeforskellene ligge mellem stat og kommuner? Hvad er der imellem kommuner og sygehuse og sundhed? Den opgave vil også skulle varetages, men det hænger sammen med, hvordan virkeligheden er efter den 1. januar 2007.

Det er så også et svar til hr. Thulesen Dahl, der siger, at der er særlige hensyn at varetage over for de kommuner, der har det svært. Ja, og derfor var det også sådan, at regeringen jo med et flertal i Folketinget foreslog, at der skulle være 1 mia. kr. afsat til de kommuner, der især har det svært, forlods. At KL selv udarbejdede den model til fordelingen af den ene milliard kroner, så der var fuld enighed, der gjorde, at de fattige kommuner – det, der hed Det Skæve Danmark som eget valgt dækningsnavn – sagde, at det var rigtig godt, var en meget stor hjælp.

Der er regeringens indstilling at gentage det også med forhandlingerne for 2005, altså at vi med et særligt beløb sikrer, at de kommuner, der har det svært, kan vi hjælpe. Det bliver ikke regeringen, der har en manglende vilje til her at flytte penge over til de kommuner, der især har det svært.

Så til hr. Niels Helveg Petersen, der sagde, at på vækstområdet var der noget, der var gået galt: Ja selvfølgelig, hvis man har haft en opfattelse af, at opgaven, når det gælder vækst i kommuner og amter, ikke var, at de skulle overholde deres vækstrammer, så er der noget, der er gået galt; for det er jo det, der er sket, at de tilsyneladende med de tal, vi kender nu, overholder deres vækstrammer.

KL 12.20

Hvis det er væksten i det offentlige, i bruttonationalproduktet, så vil jeg sige, at de forudsætninger jo aldrig har ligget til grund, for alle ved, at det, der ligger i »Danmark 2010« i virkeligheden er, at man ikke skal korrigerer for lavkonjunktur, altså det, der påføres os ude fra den store verden; at vi så af den grund ikke skal korrigerer de offentlige udgifter eller for den sags skyld indtægter er jo hele grundlaget for den plan, som hr. Niels Helveg Petersens parti jo har været med til at udarbejde med megen fornuft.

Så er der et argument, som hr. Niels Helveg Petersen benytter om det her med de bløde om-

råder. Altså her nytter det ikke, at man taler om rationalisering. Hvis man vil gøre noget borger-nært og hjælpe, så er det lige præcis her, man med nogen undren kan se forskellen, nemlig forskellen på det antal timer, en hjemmehjælper kan være hos de ældre, i de forskellige kommuner; den variation, der er i kommunerne. Altså det, der belaster hjemmehjælperen, er jo lige præcis ikke den primære opgave at hjælpe de ældre, men måden at tilrettelægge arbejdet på. Det er planlægningsopgaven, det lokale bureaukrati, der i virkeligheden belaster.

For sandheden er jo, at den nytte, man vurderer hjemmehjælpen har, kun kan vurderes med den ældres egne øjne. Er hjemmehjælperen hos mig, måler jeg det som nytten. Hvorimod den tid, der bruges udenfor, i hvert fald set med den ældres øjne, må opfattes som noget, der ikke giver service. Og her er opgaven lige præcis at øge den tid, som hjemmehjælperen kan være hos den ældre.

Det er nøjagtig det samme på sygehusområdet, men hvor variationen er endnu større. Med hensyn til udnyttelsen af ressourcer og dygtige medarbejder er der en meget stor spredning i, hvor meget man får ud af de ressourcer, man bruger på sygehusene. Og ressourceudnyttelsen her – sagt til hr. Niels Helveg Petersen – er jo nøjagtig den samme, for man måler ud fra, hvor meget det er, man kan gøre godt for patienterne, og hvad det er, der forsvinder i bureaukrati eller i dårlig arbejdstilrettelæggelse.

Her har jeg været overrasket over at se, hvor store forskelle der er selv på højt specialiserede områder som hjerteområdet, hvor stor forskel der er på, hvordan man tilrettelægger arbejdet, og hvor mange patienter man er i stand til at hjælpe.

Derfor beder jeg lige om, at vi er helt enige om, at når man taler om rationalisering på disse borgernære områder, så er det ikke hænderne til at hjælpe de ældre eller kirurgens eller sygeplejerskens hænder, der, om jeg så må sige, bliver begrænset i tid hos patienten eller den ældre. Det er det, der afskærer hænderne fra at hjælpe den ældre, man begrænser gennem produktivitet og rationalisering.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Der er mange ting, man kunne tage fat på, men det er der jo ikke rigtig mulighed for i de rammer, vi nu har skabt for korte bemærkninger.

Derfor vil jeg koncentrere mig om et enkelt spørgsmål til finansministeren, nemlig en opfølgning på det spørgsmål, jeg stillede i min ordførertale til finansministeren, om en udligningsreform. Og der forstår jeg på finansministerens besvarelse, at sådan en mener han også vi skal have.

Men det er stadig væk for mig helt uklart, hvad den skal dække, for ministeren snakker jo også mest om noget, der relaterer sig direkte til strukturændringer og opgaveflytninger.

Når vi læser regeringens egen pamflet om udligningsreform i relation til struktur, så fremstår det, som om man nærmest kalder det at kompensere for opgaveflytninger for en udligningsreform. Derfor vil jeg godt høre, om der i finansministerens tilsagn ligger en udligningsreform i den forstand, at det er det, som også Finansieringsudvalget har arbejdet med. Hvornår begynder regeringen at forholde sig til Finansieringsudvalgets forskellige modeller? Hvorfor vil regeringen ikke være med til at tale realøkonomi, når det udvalg, regeringen selv har nedsat til udførelse af udredningsarbejdet, har fremlagt en grundig analyse? Regeringen er tavs. Hvornår hører vi fra regeringen?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Taletiden er 1 minut, må jeg sige til hr. Ole Stavad.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jamen det mener jeg da at hr. Ole Stavad gør løbende.

Jeg vil godt gentage, at der ligger nogle mekaniske overflytninger i strukturreformen, som jo er en eller anden opgaverreform. Ved en konkret opgave, der flyttes, er udgangspunktet altså i den mere kontante formulering, at der flytter personale med opgaven, og at pengene flytter med opgaven. Sådan vil det være hele vejen rundt.

Bagved ligger der efterfølgende en overvejelse af, om der i øvrigt er noget, man ønsker at ændre i adfærden mellem kommuner, stat og amter. Altså hvordan er i øvrigt balancen i det, man allerede i dag kender, i afholdelsen af udgifter? For godt nok er den omfattende, men der er jo mange elementer, der ikke flyttes rundt på i strukturreformopgaverne, som bliver, hvor de hele tiden har været. Også her har det jo vist sig, at der er behov for en udligningsreform, så der

vil være en reform, der bliver knyttet op på den nye struktur og de opgaver, der ligger.

Kl. 12.25

Men det er klart, at den måske ikke bliver så omfattende, som den ville have været uden en reform af opgaverne, fordi man i forbindelse med at flytte opgaverne måske tager højde for en del af det, der ellers skulle have ligget i en udligningsreform.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak, så er taletiden forbi. Så er det hr. Stavad.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg synes stadig væk, at finansministeren er meget lidt præcis, og jeg har finansministeren mistænkt for, at det er meget bevidst, at finansministeren forsøger næsten at tale sort.

Nu ligger der en meget, meget omfattende og grundig analyse med en række forskellige modeller fra Finansieringsudvalget. Hvornår vil regeringen forholde sig til det hovedindhold? Hvornår får kommunerne, hvornår får Folketingets partier, hvornår får offentligheden et signal om – ikke ud i alle detaljer – hvad det er for en slags udligningsreform, som regeringen har planer om, har overvejelser om og vil forhandle om? Det er afgørende for de forhandlinger, vi skal i gang med om en ny struktur.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

En udligningsreform vil ikke påvirke året 2005. Den vil heller ikke påvirke året 2006. Det vil den ikke. Det er muligt, at man kan finde et lille hjørne et sted, men som udgangspunkt – da man ikke har en ændring i det kommunale landskab – så påvirker den heller ikke udgiftsfordelingen i 2006 mellem kommunerne.

Det rette tidspunkt at have en reform omkring udligning vil jo egentlig være, når man har kommuneforhandlinger i maj-juni 2006. Det er første gang, man skal forhandle med kommunerne om, hvordan økonomien er, og hvor kommunerne har brug for at vide, hvordan deres økonomi er, for det er her, landskabet er ændret, det er her, opgaven er ændret.

Indtil da er der ikke noget, der er ændret, andet end at kommunen, byrådet, det nyalgte byråd, har haft tid til at tænke sig om med hensyn til, hvordan man tilrettelægger en meget fornuftig proces op til 2007, når ændringerne skal gennemføres.

Men den første gang man konkret har brug for egentlig at have et overblik over, hvordan kommuneøkonomien ser ud i 2007, er, når vi sidder i maj-juni 2006. Så min forventning er, at før maj-juni 2006 i forbindelse med det, man så ved der ligger i en opgaverreform, strukturreform, har man så forinden de politiske drøftelser på de områder, der bliver samlet op i en udligningsreform.

Det er jo sådan, at der ikke er nogen, der kan sige på forhånd, at nu ændres der meget i forbindelse med reformen, for udgangspunktet er jo, at de kommuner, der afleverer i dag, mener, at de afleverer for meget, og de kommuner, der modtager i dag, mener, at de får for lidt. Så er det jo ikke sikkert, at nettobevægelserne i sidste instans er så dramatiske, at nogle kan sige, at nu bliver det fantastisk let at være borgmester eller byråd.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Så er det hr. Arne Toft for en kort bemærkning. Der er stadig væk en taletid på 1 minut for alle, både minister og ordførere.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Alle har jo tidligere været enige – KL, Amsrådsforeningen, alle partier i Folketinget, enkeltkommuner – om, at man skulle have en udligningsreform. Regeringen indgik en aftale med kommunerne om, at udligningsreformen skulle træde i kraft den 1. januar 2004. Den aftale brød regeringen med et påskud om, at man havde nedsat en arbejdsgruppe til at se på den nye kommunale struktur.

Nu har jeg lige hørt, at ministeren har udsat udligningen til 2007. Jeg ved godt, at der er nogle puljer, men der sidder altså nogle kommuner – og det bliver flere og flere – der ser hen til, at den udligning kommer. Vil ministeren bekræfte det, der også fremgår af »Det nye Danmark«, hvor man ikke nævner udligningen, den udligning, vi alle har snakket om, med et ord, man nævner kun udligning med hensyn til andre opgaver? Kommer der ikke den udligningsreform, som den tidligere regering arbejdede på, og som den nuværende regering har lovet skulle komme i 2004? Kommer den ikke?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er det, jeg forsøgte at svare hr. Ole Stavad på. Jo, der kommer en reform af udligningen,

som vil være bundet op på de elementer, der også indgår i strukturreformen, som ikke er af-dækket i strukturreformen.

KL 12.30

Når hr. Arne Toft siger, at vi brød en aftale, så vil jeg gerne sige, at der var meget stor forståelse – jeg vil ikke bruge ordet enighed – i Kommunernes Landsforening i de drøftelser, vi havde, for, at det måske ikke var det mest produktive at bevæge sig ud i en udligningsreform nu, som 2-3 år efter skulle ændres igen. For det er jo sandheden.

Det vil også være knyttet sammen med, hvordan det kommunale landskab ser ud. Der vil jeg godt sige, at det var regeringens opfattelse, at det ingen mening havde at kaste sig ud i en grundlæggende ændring af udligningen, hvis vi 2 år efter eller 3 år efter skulle lave det hele om igen.

Derfor har forståelsen været den, at vi ved særlige midler sikrer, at de områder, der skulle hjælpes i en udligningsreform, bliver hjulpet. Det er sådan, at de kommuner, der i dag har det svært, måske er bedre hjulpet med de ekstra penge af milliardstørelse, der målrettet sættes af i en pulje til vanskeligt stillede kommuner, end med den hjælp, de ville få ved en udligningsreform.

Det er ikke sådan, at man skal tro, at her vinder de kommuner, der har det svært, hvis man gennemfører det, der lå i betænkningen, i forhold til de frihedsgrader, der ligger i at fordele det milliardbeløb dér, hvor der er mest behov.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jeg må bare konstatere, at det, KL meldte ud til kommunerne, ikke er i overensstemmelse med det, de har meldt ud til ministeren.

Så har ministeren kommenteret udgifterne til den nye kommunalreform, og ministeren siger, at det kan være, at det endda bliver billigere. Jeg tror bare, at mange kommuner gerne vil have en garanti for, at man, hvis der bliver udgifter, så dækker dem på samme måde, som man ellers dækker udgifter, der bliver pålagt af Folketinget. Kan ministeren gøre det?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu forventer jeg jo, at kommunerne tænker sig om med hensyn til, hvad de vil i processen, at det er klogskaben, der driver, hvad man vælger at gøre, det er punkt et. Punkt to forestiller jeg

mig ikke, at fordi kommuner lægges sammen, så skal der bygges en ny folkeskole. Jeg tror, der er flere, der frygter, at der er skoler, der lukkes. Jeg forventer ikke, at der kommer et særligt krav om, at nu skulle der af den grund være store anlægsudgifter. Det er måske i virkeligheden sådan, at nogle vil sige, at der nu pludselig er for stort volumen. Så hvad er det for nogle udgifter, man taler om?

Det, der følger med de opgaver, som man modtager, det får man også. Man skal altså ikke undervurdere det kommunale selvstyre og sige, at med hensyn til de penge, der er afsat til udvikling af f.eks. it, der mister man evnen til at tænke fornuftigt, fordi man nu skal tænke sammen med nogle andre om, hvordan man af et endnu større puljebeløb skal løse stort set den samme opgave, når det gælder om at anvende ny teknik, under den forudsætning, at man har hardwaret, som jeg sagde, det maskinelle system, i forvejen.

Jeg tror snarere, man kommer frem til, at der er penge at spare, end at der er flere udgifter. Man skal jo også huske, når nogle her har nævnt løn til kommunaldirektører, eller hvem det måtte være, at de penge jo er afsat i forvejen. Det er jo heller ikke ekstra penge, man skal ud at finde. Selv om der måske på et område er et overtal af personer, så er de penge med. Sådan er det jo, når man lægger kommunerne sammen, hvor budgetterne i forvejen indeholder løn til de nuværende ansatte.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Finansministeren havde et ræsonnement, som jeg tror, Erasmus Montanus ville have beundret. Det lød som følger: Hvis man ansætter flere, f.eks. inden for ældreområdet, og det ikke giver en bedre offentlig service, så må man kunne slutte omvendt, at så laver de ikke noget. Det er virkelig Erasmus Montanus, når det er allerbedst.

Hvad nu, hvis det ligesom inden for folkeskoleområdet skyldes, at der kommer flere elever til? Finansministeren medgav jo, at selv om der var givet flere penge ud, så var der færre elevtimer på grund af et stigende elevtal. Er det ikke nærmere den logiske slutning? Jeg synes, det er lidt synd for ministeren at vove sig ud i sådan nogle Erasmus Montanus-overvejelser. Det virker lidt pinligt.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil stadig tillade mig at have større tanker om hr. Villy Søvnald. Jeg synes, man skal tænke godt og kvalificeret om medlemmer af Folketinget, og jeg synes egentlig, at hr. Villy Søvnald rangerer lidt over degnen. Degnens konklusioner mener jeg ikke hr. Villy Søvnald i virkeligheden skal tage. For hvad var det, jeg sagde?

Jeg sagde, at hvis man ansætter flere til at løse den samme opgave, skulle man så ikke forvente, at der var en bedre service, når den opgave, man løser, er borgerrettet? Hvis det er sådan, at det at ansætte flere betyder en bedre service, så har jeg meget svært ved at forstå, hvordan hr. Villy Søvnald kom frem til at forstå, at det betyder en faldende service. Meget svært at forstå.

Kl. 12.35

Så er der én undtagelse, og det er folkeskolen. Der konstaterer jeg blot, at i et lysglimt, måske meget, meget kort, jeg vil slet ikke prøve at måle det atomart, har man altså haft den klarhed i SF, at man stemte for den kommuneaftale, der blev udmøntet i det aktstykke, hvor aftalens ordlyd var, at nu var målet frem til 2005 at reducere den gennemsnitlige udgift pr. elev i folkeskolen, fordi den var kommet alt for højt op.

Også her er der stor variation mellem kommunerne. Der er stadig kommuner, der gør brug af det gamle aftalesystem, hvor indregning af U-timer og F-timer og Ø-timer, som det hed, betød, at 1 time i klassen afløste 2,5 time på lærerskematimeforbruget. Der er stadig kommuner, der kører efter det gamle aftalesystem, så også her er der meget at gøre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Villy Søvnald for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det her er jo et eksempel på, at samtale fremmer forståelsen, for nu forstår jeg, at der hos finansministeren er forståelse for, at hvis der er flere, der efterspørger det samme, så kan der være behov for at ansætte flere, uden at man af den grund kan tale om, at man opnår en bedre service. Det er lige præcis det, der er tilfældet både på folkeskoleområdet og på ældreområdet, at der kommer flere kunder i butikken.

Jeg har så et enkelt supplerende spørgsmål til finansministeren: Vil finansministeren medgive, at løntilpasningsklausulen på det offentlige om-

råde alene – alene – tager den fulde vækst på de 0,5 pct., der er afsat?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Ja, nu er vi kommet et stykke af vejen, jeg tror, vi er kommet hele vejen. Hvis nu hr. Villy Søvndal så vil anerkende, at der, hvor jeg sagde, at der er flere brugere i forhold til udgiften, det var på folkeskoleområdet.

For så vil jeg godt sige, at det også gælder på ældreområdet samt børnepasningsområdet, at der er flere kroner pr. individ. Det er det modsatte, der gør sig gældende. Der bruges flere penge pr. ældre, der bruges flere penge pr. barn i daginstitutionen, end der blev tidligere. Så hvis vi kunne nå den afklaring, så synes jeg egentlig, at vi er kommet langt i retorikken. Så spares vi måske næste forår for en tilsvarende debat, men jeg tvivler.

Så er der spørgsmålet om løn. Det er noget, der er genstand for forhandling, også om det udgangspunkt, der er for den kommunale økonomi, når man skal drøfte i 2005: Hvad er der af forklaring på det ene, det andet eller det tredje? Det vil sige, at også de elementer, som hr. Kristian Jensen nævnte, indgår i de forhandlinger, vi har med kommunerne, de indgår også i drøftelser, der er undervejs.

(Kort bemærkning).

Nicolai Wammen (S):

Hr. Ole Stavad stillede finansministeren en række spørgsmål bl.a. om den kollektive trafik, og jeg mindes ikke, at finansministeren gav et svar på den del af det.

Det er jo blevet specielt interessant, efter at regeringen åbenbart har besluttet sig for, at det forløb, der har været med meget store stigninger på den kollektive trafik, som virkelig har ramt ude i familierne, var en fejl; det er ikke en udvikling, man har lyst til at lade fortsætte. Det synes vi jo er meget positivt, hvis der også er handling bag ordene. Men det, man har kunnet læse, er, at det er noget, man vil begynde at beskæftige sig med i 2007, det vil sige, at hvis vi tager 2005 og 2006, så vil prisstigningerne på den kollektive trafik kunne slå igennem ude i vores kommuner og amter.

Derfor vil jeg bare gerne spørge finansministeren, om finansministeren og regeringen er parat til at lægge nogle penge på bordet, sådan at der ikke vil komme de store prisstigninger i den

kollektive trafik i 2005 og 2006, eller er det bare snak?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jamen man skal bare lige holde sammen på ansvar og kompetence, og hvem der beslutter hvad.

Læren, man kan drage af tilskuddene, har været, at det ikke er vejen til at reducere udgiften for brugerne. Det, der skete med HUR, viste undersøgelserne, var jo, at når man øgede det statslige tilskud, så reducerede HUR's medlemmer deres del af tilskuddet.

Det, vi foreslår, er, at der er en grænse for, hvor meget man kan hæve betalingen, og det vil sige, at det er dem, der fremover vil få beslutningskompetencen, i virkeligheden kommunerne, der selv må vægte, hvilke ruter der skal køre hvornår. Men de har et loft over, hvor meget de kan tillade sig at tage fra brugerne, det vil sige, at der er en medfinansiering for dem, der beslutter aktivitetsniveauet. Og det er det nye.

Hvis Socialdemokratiet ønsker at ændre lovgivningen, således at man fjerner kompetencen fra de nuværende busselskaber, amterne og fra HUR, så hænger det også sammen med, at de må beslutte, hvordan de tilpasser sig under den grænse. For de penge med det loft, at stigningen ikke må være større end løn- og prisstigninger i almindelighed, er jo ikke baseret på, at staten giver et særligt tilskud. Det er baseret på, at man tænker sig om: Hvad er det vi har brug for? Hvor skal vores buslinjer køre? Hvad er det, vi medfinansierer? Hvordan løser vi det i fællesskab?

Her er i hvert fald et godt udgangspunkt for gode, sunde politiske drøftelser, som jeg håber også Socialdemokratiet vil deltage i i forbindelse med strukturreformen.

Kl. 12.40

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Nicolai Wammen, sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Nicolai Wammen (S):

Jeg må sige til finansministeren, at det var en meget lang forklaring for at sige, sådan som jeg hørte finansministeren i hvert fald, at regeringen ikke har tænkt sig at bidrage med økonomiske midler til at nedsætte taksterne i 2005 eller i 2006.

Så vil man i 2007 bede kommuner og amter og andre om selv at sætte tryk på deres indtægter og udgifter, hvilket måske også vil føre til, at man nedlægger buslinjer og andet.

Men jeg vil bare bede finansministeren helt stilfærdigt om at konkludere her og bekræfte, at regeringen ikke i 2005 eller 2006 vil bidrage med økonomiske midler til at sænke taksterne på den kollektive trafik på trods af de seneste udmeldinger om, at her vil man virkelig gå ind og kigge på tingene.

Hvis det er tilfældet, er der tale om tom snak over for de tusindvis, hundredtusindvis af mennesker, der er blevet ramt af prisstigningerne her.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det, der ligger i strukturreformen i det forslag, vi kom med, er virkelig en forventning om en bedre busdækning, end man har i dag, fordi der er et meget større lokalt engagement for de enkelte kommuner. Det er meget mere nærværende.

De fleste busser kører rent geografisk, bortset fra i hovedstadsområdet, stort set ture inden for den enkelte kommune, det er der, den største del af bustrafikken afvikles. Derfor forventer vi en meget større sammenhæng mellem det lokale engagement og de busruter, der kører.

Vores erfaring med tilskuddet har jo været, at det ikke virker. Det fik man også at vide, dengang det blev, om man så må sige, stoppet ned i halsen af den tidligere regering, at amterne jo ikke ønskede at få tilskuddet. HT ønskede ikke at få tilskuddet. Derfor har vi valgt at bruge de penge bedre, det er jo ikke en besparelse, de er brugt bedre til at rette op på den kollektive trafik efter Socialdemokratiets nedslidning, når det gælder jernbanen. Så det er en anden måde at bruge de samme penge på til fordel for dem, der skal gøre brug af kollektiv trafik.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I forbindelse med forårspakken har regeringen og vi i fællesskab aftalt den her anlægskontrolmekanisme over for kommuner og amter, så vi sikrer, at skatteydernes penge bliver behandlet med respekt.

Jeg nævnte i mit ordførerindlæg, at der var et supplerende område, jeg mente man burde kigge på i forbindelse med forhandlingerne for at sikre, at man ikke på det område på tilsvarende

vis kan tale om, at man bruger skatteydernes penge helt ufornuftigt. Det var i forbindelse med det elektroniske patientjournalssystem, som opbygges i de forskellige amter i de her år, og som koster ganske mange millioner kroner, og hvor jeg har forstået det på den måde nu, at der opbygges separate systemer, som ikke vil kunne tale sammen, og som derfor, må man forudse, ikke vil kunne bruges i en ny struktur.

Derfor vil jeg bare gerne være sikker på, at jeg har forstået finansministeren rigtigt, at det er noget, man vil kigge på i forbindelse med de forhandlinger, der nu kommer?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Ja, det er et tema, der også optager indenrigs- og sundhedsministeren, ved jeg, så det kommer op under drøftelserne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker hr. Kristian Thulesen Dahl flere bemærkninger? ... Det gør han ikke, og så er det fru Line Barfod for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren bliver ved med, når han skal komme med sin talmagi, at tale om, at kommunerne skal løse de samme opgaver. Jeg vil bare høre, om ministeren ikke er enig i, at på en række områder ændrer opgaverne sig, der kan komme flere børn f.eks., der kan komme flere ældre med større plejebæhov, og der kan være andet, der gør, at opgaverne ændrer sig, at der bliver et større behov.

Så det, der er interessant, når man ser det fra borgerens synsvinkel, er ikke specifikt antallet af ansatte eller kroner eller andet, det er, hvilken ydelse man får. Og hvis man som børneforældre oplever, at institutionen har kortere åbningstid, at der er flere børn pr. voksen, at der er mad færre dage osv., så opleves det som en nedskæring. Det vil jeg bare høre om ministeren er enig i.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er sådan, at det, vi kan forhandle med kommunerne, i virkeligheden er de rammer, de disponerer over. Det, vi konstaterer, er, at der er penge til, at man har kunnet bruge flere ressourcer pr. barn i børnehaverne, man har altså i virkeligheden kunnet udvide åbningstiden eller kunnet få mere personale pr. barn. Det er der

kommuner, der har gjort brug af, således at resultatet rent faktisk er, at man bruger flere penge pr. barn.

Det er ikke regeringen, der fastlægger åbningstiderne i daginstitutionerne, det er en del af den kommunalpolitiske debat. Men jeg ser meget gerne, at der kommer konkurrence om dette, således at der nu er mulighed for en flerhed af pasningstilbud offentlige og private, hvor de private måske kan udfordre det offentlige på åbningstider, således at man mere tilpasser de behov, som man i lokalområder har for børnepasning. Det er måske langt lettere for virksomheder med virksomhedsbørnehaver at etablere pasningstilbud med samme tilskud, som man giver til de offentlige børnehaver, så det egentlig er meget let for forældrene at følge med barnet til daginstitutionen og tilbage igen og måske endda også have en forældrekontakt i løbet af dagen. Så jeg ser gerne, at der her kommer langt større fleksibilitet. Og de muligheder vil vi gerne give kommunerne.

Kl. 12.45

Men der har ikke været et ønske om at diktere den enkelte kommune, hvad den skulle gøre på den enkelte institution. Vi konstaterer bare, at der er flere penge til rådighed; der bruges flere penge end nogen sinde før pr. barn i daginstitutionerne. Det skulle man glæde sig over i stedet for at kritisere regeringen for det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det kan nogle gange være lidt svært at diskutere med finansministeren, fordi jeg tror, vi lever i hver sin verden. I den verden, som jeg oplever og kender til, har der været en mangfoldighed af forskellige institutionstyper igennem mange år. Der har der været alle muligheder for at oprette de tilbud, som forældre og pædagoger ønskede.

Det, der er problemet og har været problemet igennem de senere år, er, at kvaliteten ofte har været for dårlig, ikke fordi pædagogerne er dårlige, vi har nogle vældig gode pædagoger, men fordi de økonomiske rammer simpelt hen er alt for stramme.

Derfor er det jo regeringens ansvar, når den ikke sørger for, at der kommer de muligheder ude i kommunerne f.eks. for at ansætte langt flere i daginstitutionerne til at passe børnene, at man i kommunerne får de penge, der i dag bruges til, at folk går arbejdsløse, hvor man i stedet kunne ansætte nogle flere til at tage sig af børnene. Det er ikke et spørgsmål om at udvide

mængden af penge, der bliver brugt i det offentlige, men simpelt hen et spørgsmål om at bruge pengene anderledes. Vil ministeren overhovedet se på den mulighed?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jamen det er jo det, vi gør ved at give en større grad af flerhed. I gamle dage lammede man jo alternativer ved at sikre, at der var en driftsoverenskomst med kommunen, der fuldstændig matchede de kommunale institutioner. Sådan var det jo. Man sagde, at de skulle ligne det normeringsmæssigt osv. Der var jo ikke mulighed for den flerhed.

Og så forstår jeg ikke, hvorfor Enhedslisten stadig har det synspunkt, at har man en ledig smed, så kan han gå ind i en børnehave og hjælpe med at passe børn. Og har man en ledig jord- og betonarbejder, så er det nok en god idé, at jord- og betonarbejderen går ud og hjælper ældre mennesker. Tænk, jeg synes, det er meget bedre, at man sikrer, at der er arbejde til smeden som smed og arbejde som jord- og betonarbejder til jord- og betonarbejderen og arbejde som pædagoger til BUPL'er og PMF'er i daginstitutioner. Det er et sjovt virvar af mennesker, der egentlig skulle besætte forskellige stillinger.

Man har set det før, i 1989 østpå og andre steder i verden. Man har lavet de forsøg med at ansætte alle, som skulle have været ledige, i det offentlige, hvorefter folk rent faktisk efterspurgte smeden og jord- og betonarbejderen, men aldrig fik vedkommende, for nu var den pågældende i en anden ansættelse.

For det er jo bagsiden af den medalje. Vi får brug for smeden; vi får brug for jord- og betonarbejderen, måske også før end vi selv tror det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Søvnal som ordfører for forslagsstillerne.

Villy Søvnal (SF):

Det har jo været en vigtig og interessant debat om så vigtigt et tema, som hvordan Folketinget og ikke mindst regeringen og Dansk Folkeparti synes, at velfærden skal udmøntes lokalt, og hvilke økonomiske rammer man skal have i kommuner og amter for at sikre de centrale velfærds mål.

Den nuværende regering er jo i høj grad gået til valg på at forbedre velfærden. Det var de helt centrale løfter, hvis man skuer tilbage til for 2½ år siden. Der var løfter om bedre forhold på alle

hylder, bedre forhold for børnene, bedre forhold for de gamle og bedre forhold for dem indimellem. Og derfor er det jo vigtigt, at regeringen bliver målt, ikke på hvad de sagde dengang, men på, hvordan virkeligheden faktisk har udfoldet sig.

Der er to forskellige billeder i Folketinget i dag. Der er et glansbillede fra regeringens og Dansk Folkepartis side, der siger, at det går ufattelig godt. Dansk Folkeparti var dog lidt tvivlende med hensyn til, om det gik så ufattelig godt. Og det forstår man jo godt. Men regeringen er ikke i tvivl. Det går ufattelig godt. Hvad enten vi taler børn, folkeskole, gamle eller syge, så er regeringens påstand, at det går fremad, og det går rigtig stærkt fremad.

Man besmykker det med tal, der er generelle tal. Vi andre spørger, hvordan virkeligheden er. Hvis man læser de lokale aviser, hvis man møder de lokale byråd, så oplever de en stik modsat virkelighed på alle områder, en virkelighed, hvor man skærer på børneområdet, på daginstitutionsområdet, hvor man skærer på folkeskoleområdet, hvor man skærer på ældreområdet, hvor nogle patienter på hospitalerne, de medicinske og de psykiatriske, betaler prisen for den måde, sygehuspolitikken af regeringen tilrettelægges på. Det er den virkelighed, vi møder ude i den virkelige verden.

Kl. 12.50

Når regeringen så skal dokumentere sine påstande, synes jeg også, det har været interessant i dag, at regeringen henter sit talmateriale fra regnskabsåret 2002. Det er det eneste år, regeringen ikke har haft indflydelse på. Som det rigtigt blev gjort opmærksom på under de korte bemærkninger, var det jo lige præcis det år, hvor regeringen videreførte det, som den tidligere regering havde lavet af kommuneaftale, og derfor kan regeringen svært besmykke sig af tallene for 2002.

Men som sagt: Vi har været igennem en øvelse, der gik ud på at få regeringen til at forstå, at det der lyserøde glansbillede, man går rundt og tegner, tror folk ikke på. Det er vel også derfor, at Børsen kan vise, når man spørger, om folk stadig væk tror, at den nuværende regering er i stand til at levere ordentlig velfærd, at man så oplever et styrtdyk i tilliden til det.

Jeg tror, at de meget mere end vores taler er påvirket af virkelighedens verden, og der ser de med de lokale erfaringer, at påstanden om, at det går fremad på det her område, bare ikke hol-

der. Og det, regeringen så roder sig ud i, er et troværdighedsproblem af ganske betydeligt omfang.

Jeg synes, at debatten har nyttet lidt i dag. Efter ca. 2 timers debat lykkedes det dog at få den konservative ordfører til at medgive, at der er skåret på daginstitutionsområdet, at mine oprindelige oplysninger altså ikke var misvisende, men var fuldstændig korrekte; efter 2½ times debat lykkedes det at få finansministeren til at anerkende, at det er rigtigt, at der er skåret på elevtallet i folkeskolen, og det var dog utroligt, at vi skulle så langt frem.

Nu mangler jeg sådan set bare, at finansministeren også bekræfter det billede, der viser, at den enkelte modtager af hjemmehjælp har mistet 2 pct. under den nuværende regering, for så har vi et billede, der viser, at vi har talt sandt hele vejen, at det er rigtigt, når vi siger, at den nuværende regering ikke har været i stand til at opfylde sine centrale løfter, fordi man er spændt fast af løftet om skatteløftet.

Jeg synes derfor, at vi har mødt en meget presset regering. Der er ingen sammenhæng mellem de løfter, der bliver afgivet, der er ingen sammenhæng mellem det, spindoktorene pålægger ministrene at sige, og så det, der sker i virkeligheden, og det spænd mellem virkelighed og påstand synes jeg debatten har været meget nyttig for.

Derfor kan jeg glæde finansministeren med at love, at jeg da tror, at vi vil gentage det her. Jeg synes, det har været en rigtig god dag. Jeg synes, regeringen vel sjældent har været så presset i en debat, presset af virkeligheden selv, presset af, at man ikke kan blive ved med at tegne et billede, som virkeligheden modsiger. Så bliver det virkeligheden, der vinder i folks øjne, og derfor står regeringen med et stigende problem.

Derfor synes jeg også, at debatten har vist to alternativer i Folketinget. Det ene alternativ er den kommende opposition, som smider råderummet væk til de ufinansierede skattelettelser, der mest gavner de mest velhavende, og så en opposition, der vil bruge penge til at satse på fremtiden, til at skabe et stærkere fællesskab for børn, for syge, for gamle, for de mest udsatte grupper, vi har. Det synes jeg er en fin debat. En debat tjener til afklaring; det synes jeg debatten har gjort. Tak for debatten.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er lige en kort bemærkning først.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Villy Søvndal nævner, at regeringen fremstiller tingene i sådan et rosenrødt skær, fordi de bruger de generelle tal.

Jeg er jo enig i, at det somme tider kan få det der skær af, at det er mere rosenrødt, end virkeligheden egentlig er, fordi det er meget forskelligt fra område til område, hvordan det rent faktisk er i kommunerne. Men ligger der i det, hr. Villy Søvndal i virkeligheden sagde dér, en erkendelse af, at de tal om det generelle niveau, der var kommet, var rigtige, for sådan kunne man faktisk godt forstå det?

Det andet, jeg lige ville sige, er, at når regeringen betegner det her som et måske for rosenrødt billede, er det så, efter at have hørt hr. Villy Søvndal nu et par gange også i dag, ikke rigtigt at konkludere, at venstrefløjen, herunder hr. Villy Søvndal, betegner det alt sammen som noget værre skidt, og at sandheden måske i virkeligheden ligger et eller andet sted midt imellem?

Når man f.eks. nævner de psykiatriske patienter på sygehusene og siger, at de kan være kommet i klemme, så bør man jo også sige, at ja, det kan godt ske, at der er nogle steder, tingene ikke bliver gjort godt nok, og det må man så gøre noget ved, men der er dog foretaget en indsprøjtning af midler til sygehusene, der har nedbragt ventelisterne, og det er i hvert fald så godt for nogle, men det kommer ikke med i hr. Villy Søvndals remse.

Det er derfor, at man heller ikke kan tage hr. Villy Søvndals ord for pålydende og for gode varer. Hr. Villy Søvndal tager ikke alle de steder ind, hvor nogle rent faktisk, og sådan bør det jo være, oplever, at de får en hjælp, som de ikke ville have fået under den regering, hr. Villy Søvndal støttede.

Kl. 12.55

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg vil anbefale hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti at tage meget bestik af, hvad hr. Villy Søvndal siger, for så tror jeg, at de vil have mere fornemmelse af, hvad der sker i virkeligheden, end det ser ud til at de har i øjeblikket.

Jeg har ikke givet et fortegnet, negativt billede; det har jeg ingen interesse i. Jeg har tegnet et meget præcist billede af, at daginstitutionsområdet er blevet beskåret i 70 pct. af kommunerne –

det er dokumenteret i BUPL's undersøgelse. Jeg har tegnet det meget præcise billede, at timetallet pr. elev falder. Jeg tror, hr. Thulesen Dahl hørte finansministeren bekræfte det for vel ca. ½ time siden. Det er utroligt, at der skulle gå 2½ time i en debat, før vi kunne få det ud af ham. Hårdt presset var han nødt til at medgive, at sådan forholdt det sig faktisk.

Jeg har så peget på og dokumenteret, at hjælpen på hjemmehjælpsområdet til den enkelte ældre er faldet med 2 pct. Det er ikke noget fortegnet billede. Det er et meget præcist billede, det er et meget rigtigt billede, men jeg kan godt forstå, det er ubekvem for Dansk Folkeparti, for det er jo meget i modstrid med, hvad der blev lovet.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, problemet med at tage hr. Villy Søvndal alvorligt på noget som helst niveau er, at det er et meget fortegnet billede. Man kan sagtens se, at der i én kolonne sker en bevægelse, men hvis ikke man tager den anden kolonne med, så man ser det samlede billede, giver det jo ingen mening. Hr. Villy Søvndal nægter kategorisk at nævne nogen som helst af de områder, hvor der måtte være nogen, der har oplevet en forbedring.

Hvis ældredyden er blevet forbedret og den enkelte ældre har fået nogle penge, for få, synes vi, men dog fået nogle penge, så ville hr. Villy Søvndal jo ikke nævne det som et eneste positivt tegn på, at der er sket noget som helst. Så ville hr. Villy Søvndal overhovedet ikke nævne det. Han ville overhovedet ikke tage det med i betragtning. Hr. Villy Søvndal er så demagogisk i sin måde at udvælge tingene på, at det jo overhovedet ikke kan tages seriøst.

Når vi så kommer til folkeskoleområdet, hvorfor siger hr. Villy Søvndal så ikke, at det, der sker, er, at på et tidspunkt, hvor elevtallet falder i den danske folkeskole, der nedjusterer man ikke udgifterne til folkeskolen. I en tid, hvor folkeskoletallet så stiger igen, opjusterer man heller ikke i folkeskolen med nøjagtig det, man ellers ville gøre, hvis det var pr. elev.

Så over tid virker det jo egentlig meget fornuftigt, og det er jo i virkeligheden også det, hr. Villy Søvndal selv på et tidspunkt har ment var fornuftigt. Hvorfor kommer hr. Villy Søvndal ikke ind på det?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg tror, hr. Thulesen Dahl i begyndelsen selv sagde, hvad det er, der er den afgørende forskel på Dansk Folkeparti og SF's syn. Hr. Thulesen Dahl bebrejdede mig, at jeg ikke var nok optaget af kolonner. Og det er jo rigtigt. Dansk Folkeparti og finansministeren er alene optaget af kolonner, af tal i rækkefølge, af at stirre sig blinde på lange finanspolitiske redegørelser.

Jeg er også optaget af virkeligheden. Jeg er optaget af de mennesker, det her berører. Jeg er optaget af de børn, der får dårlige forhold i daginstitutioner, jeg er optaget af de ældre, der får dårligere hjemmehjælp, jeg er optaget af de syge på sygehusene, der ligger på langtidsmedicinske afdelinger og ikke får den hjælp, de skulle have. Jeg er optaget af det fatale svig, det er, at når et parti som Dansk Folkeparti går ud og siger, at vi vil sikre bedre hjemmehjælp, og den enkelte, der modtager hjemmehjælp, så kan konstatere, at han eller hun ikke fik bedre hjemmehjælp. Tværtimod er hjemmehjælpen under den her regering med støtte af Dansk Folkeparti faldet for den enkelte modtager med 2 pct.

Så den store forskel er fokus, forskellen på at være optaget af kolonner og så mennesker, der bliver ramt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Finansministeren har ønsket ordet.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu må jeg lige sige til hr. Villy Søvndal, at jeg ikke mener, jeg har sagt, at alt er rosenrødt. Der er et eller andet, der helt kammer over.

Det, jeg har fortalt, er, at når hr. Villy Søvndal taler om nedskæringer, så betyder nedskæringer i hr. Villy Søvndals sprogbrug, at man bruger flere penge. Det er jo det, der er sagen, det er derfor, vi taler om det. Så skal man lade være med at tale om nedskæringer, så skal man tale om kvalitet, så skal man tale om det, der sikrer kvalitet.

Hr. Villy Søvndal siger, at jeg har måttet indrømme, hårdt presset efter 2½ time, at udgiften pr. elev i folkeskolen falder. Det kan enhver læse sig til i vores kommuneaftaler. Der står det jo beskrevet, at det er et mål. Og det mål er en opfølgning på det, SF har stemt for i kommuneaftalen for 2001, nemlig at man frem mod 2005 skulle reducere den gennemsnitlige udgift pr. elev, fordi den steg mere end det, der var ønskeligt, dengang elevtallet faldt. Her er jo slet ikke noget

nyt. Det nye er måske, at hr. Villy Søvndal ikke er klar over, at man i virkeligheden selv har stemt for det under den tidligere regering.

Men må jeg så sige om det med det rosenrøde: Hvem er det, der forhindrer, at det bliver rosenrødt? Nu er vi enige om, at der bruges flere penge, så problemet er altså ikke længere penge, nu er problemet, hvordan de bruges. Og her er det ikke min opfattelse, at hr. Villy Søvndal og SF er særlig hjælpsomme med at sikre de rettigheder, den enkelte borger har, nemlig i forbindelse med valgfriheden. Den ret, man har til at tage imod det, kommunen tilbyder, eller noget andet, som den enkelte endnu bedre kan vurdere, fordi vi bruger pengene bedre, og den produktivitet, der kan ligge i sygdomsbehandling ved, at vi kan bruge pengene bedre.

Kl. 13.00

Så lad os da være enige om, at det er opgaven. Det er altså ikke flere penge, for der er givet flere penge. Men hvis hr. Villy Søvndal opfatter det, at der bruges flere penge pr. individ, sådan, at det er blevet ringere, jamen så er det systemet, der er noget galt med. Så lav systemet om, giv borgerne ret til at fravælge nogle af tilbuddene og giv andre aktører mulighed for at levere tilbuddene, hvad enten de er offentlige eller private. Det er meget spændende, og det vil give indhold. Det, der berører den enkelte borger i dagligdagen, er jo de muligheder, den enkelte tilbydes, mere end, hvor mange penge der i alt bruges.

Så jeg er overordentlig glad for, at vi nu er kommet dertil, at det ikke længere er et spørgsmål om flere penge, men om at udnytte pengene bedre, for grundlaget for hele strukturreformen er jo præcis at gøre det meget bedre for de samme penge.

Så her er vi da allerede kommet et stykke ad vejen, selv om vi først forventede at være enige op til grundlovsdag. Så jeg takker da for det bidrag fra SF.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Ja tak. Der er lige et par korte bemærkninger. Først fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren talte om valgfrihed, og hvor vigtigt det var, at borgerne fik valgfrihed.

De mange borgere, der i stedet for forbrugsfest for de rige hellere ville have haft nogle gode daginstitutioner, have, at der var hjemmehjælp

til de ældre, hvor er deres valgfrihed henne? Hvordan kan de vælge, at man sikrer nogle gode løsninger i fællesskab, frem for man laver forbrugsfest for dem, der er rige i forvejen?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Den skattelettelse, der finder sted, og skattestopet berører jo overhovedet ikke de kommunale muligheder. Det er en ren win-win. Ikke alene får borgerne flere penge til rådighed, men det koster ikke kommunekassen en krone. Det vil sige, at kommunen kan udnytte de muligheder, som kommunerne under et får, til, at der er flere penge til rådighed. Så det er da ren win-win.

Fru Line Barfod har en opfattelse af, at det offentlige ejer folks løn, som om skattelettelse er noget, man betaler til den enkelte. Nej, en skattelettelse er noget, den enkelte får lov at beholde. Det er altså ikke noget, staten betaler. Det er borgeren, der betaler til staten og ikke omvendt, når vi taler om skat.

Her er der altså tale om, at husholdningerne får lov at bestemme lidt mere, får lov at bestemme lidt mere, end fru Line Barfod bryder sig om, fordi i fru Line Barfods verden indgår jo, at vi tager alle pengene, og så kan vi give almisser til alle. Så kan alle få en tilgodeseddel og få at vide, hvad vi mener er rigtigt, og dermed fratages den enkelte retten til at vælge noget andet. I den måde, vi har lavet skattelettelse på, ligger jo trods alt, at der er en øget forbrugsmulighed for alle, der er i arbejde.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror, det tager meget lang tid med så forskellige virkeligheder, som vi kender til, at prøve at nå til enighed her bare om, hvordan verden ser ud, så jeg prøver en anden vinkel på det samme spørgsmål.

Den arbejdsløse, der gerne ville vælge at have sit barn i en god daginstitution, der gerne ville have muligheden for at køre i skoven med bussen, men som oplever, at priserne stiger og stiger, hvordan får den arbejdsløse valget mellem, at man betaler mange flere penge til taksterne, eller man giver ekstra forbrugsmuligheder til de rigeste i samfundet?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg begynder lige forfra: Det er sådan, at kommunen ikke betaler skattelettelse til nogen vel-

haver overhovedet. Kommunen mister ikke en krone som følge af skattelettelser. De finansierer over statskassen. Hvordan kommunerne vælger at indrette deres takstpolitik, ligger i det kommunale selvstyre. I de kommuneaftaler, der er indgået, i de aftaler, der er indgået, er det forudsat, at der ikke er en stigning i forældrebetalingen, for i det balancetilskud på de 4,9 mia. kr. til kommunerne er udgangspunktet et uændret niveau for forældrebetaling. Så det ligger ikke i skattestop eller kommuneaftale, at nogen kommune behøver at hæve sin forældrebetaling.

Der foreligger en lovgivning, der har været støttet af SF, og jeg kan ikke huske, om Enhedslisten er med, det er de ikke, men SF var med til støtte, at man kunne gå op på 33 pct., hvis der var en pasningsgaranti. Men der er ikke en krone mere til rådighed for nogen kommune, selv om vi ikke havde skattelettelser, og selv om vi ikke havde skattestop. Forskellen er blot, at der havde været færre penge hos husholdningerne, hvis ikke vi havde skattestop, eller hvis ikke vi havde skattelettelse.

Sådan er det. Det er staten, der betaler over balancetilskuddet. Hvis kommunerne hævdede skatten, så reducerede vi jo balancetilskuddet. Så det gav ikke flere penge til kommunerne under et. Men det, fru Line Barfod ønsker, er jo at styre den enkelte kommune. Det ønsker jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Hårdt presset måtte finansministeren medgive efter 2 timers debat, at når vi kigger på det enkelte barn i børnehaven, så er der skåret på tilbuddet. Når vi kigger på folkeskoleområdet, så er der mindre tid pr. elev. Når vi kigger på den gamle, der modtager hjemmehjælp, så er der skåret 2 pct. under den nuværende regering. Det er altså sket indtil nu.

Kl. 13.05

Det, vi så diskuterer i dag, er næste år, hvor man strammer garnet endnu mere, hvor vækstraten bliver sænket, og hvor der reelt er ikke-vækst. Jeg kan ikke forstå, at finansministeren ikke vil medgive det, for finansministeren ved jo godt, at ud af den ramme, der er på 0,5 pct., æder løntilpasningsklausulen alene med sikkerhed de 0,5 pct. Derefter kommer ændringer i demografien, altså den dyre befolkningssammensætning og alle de andre ting.

Jeg synes, at ministeren så hårdt presset skulle krybe til korset og medgive, at det, der lægges op til, er en sænkning af aktiviteten ude omkring

i kommuner og amter, og at det, der har været hårdt indtil nu, bliver værre i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det, jeg vil medgive hr. Villy Søvndal, er, at der bruges flere penge pr. barn i daginstitutionerne end nogen sinde før. Det, regeringen har et medansvar for, er at sikre, at der er et råderum, og her bruges der flere penge end nogen sinde før. Hvis det, at der bruges flere penge, betyder, at der er ringere service, jamen så må jo konklusionen måske være, at så skal man ikke give flere penge. Men jeg tror, at flere penge giver bedre service. Den tillid har jeg til systemet.

Der bruges altså flere penge pr. barn i daginstitution, og det dækker jo i det væsentlige flere lønkroner, det er jo et løntungt område. Så der er altså flere personaleenheder og dermed flere timer i lønkronepuljen end det, der ellers har været tidligere pr. barn.

Når det gælder ældreområdet, ved jeg ikke, hvor de 2 pct. stammer fra. Der bruges flere penge til ældreområdet end nogen sinde før, også i forhold til demografi. Der er et løft, så jeg ved ikke, hvordan man kommer frem til 2 pct., og det kan ikke være regnskabstal, for regnskabs-tallene er ukendte.

Når hr. Villy Søvndal kritiserer os for at bruge budgettal, så skyldes det jo, at der ikke er andre. Der er regnskabstal fra 2002 og ikke senere. I hele min tale brugte jeg budgettal, for dem kender vi både i 2002, i 2001 og i 2004.

Det, jeg hårdt presset må indrømme omkring folkeskolen, er, at jeg nægtede igennem 2½ time at tro på, at hr. Villy Søvndal ikke vidste, hvad det var, SF har støttet i 2001-kommuneaftalen, hvad der har stået i aftalerne i 2002, 2003 og 2004, og hvad målet er op til 2005. Jeg forventede da, at når han var kommunalt engageret med en fortid i Kolding Kommune, så interesserede han sig også for, hvad der var i kommuneaftalerne. Det var så overraskende for mig, at hr. Villy Søvndal altså ikke vidste det, men det håber jeg så at hr. Villy Søvndal kan læse på til næste forårssamling.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er jo klart, at man som SF'er altid er dybt optaget af regeringens velbefindende og dermed også optaget af det tema, der hedder: Hvorfor er det, det går regeringen så skidt? Det er jo ikke regeringens egen opfattelse, at det burde gå den

skidt, vel? Regeringen synes, at den leverer forbedringer på alle områder.

Når man så spørger befolkningen, om den synes det samme, så svarer den, at den synes, at servicen falder. Den synes, at den nuværende regering er dårlig til at værne om velfærden. Det gør den selvfølgelig ikke ud fra talerne her i Folketinget, tror jeg, det tror jeg den gør ud fra nogle meget præcise oplevelser af, hvad der sker rundt omkring i landet for ældre, for børn, for folkeskoler osv.

Hvis jeg skulle give regeringen et godt råd, men regeringen kan jo vælge at se væk fra det, så skulle det være: Her står man med en sag, der er så dårlig, at man lige så godt kan indrømme, at kærligheden til skattestoppet har gjort, at velfærden måtte vige. Kunne vi ikke få den indrømmelse som en afslutning på debatten fra finansministeren?

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Hr. Villy Søvndal kan få den indrømmelse, at jeg tror, at der er mange borgere, der tror, at kommunerne får færre penge at gøre godt med, fordi der er skattestop. Jeg møder også den opfattelse, at velmenende borgere, som i øvrigt følger rimelig godt med, tror, at et skattestop betyder, at den enkelte kommune har færre penge end dem, den ellers ville have.

Jeg tror, de færreste egentlig ved, at det er statskassen, der betaler. Jeg tror stadig, at de færreste ved, at vi egentlig giver tilskud til kommunerne ud fra, at de ikke hæver forældrebetalingen for pasning af børn i daginstitutioner. Jeg er helt enig, jeg tror i virkeligheden, at det er meget få, der ved det.

Til gengæld tror jeg, at de 60.000, der er blevet behandlet ekstra på sygehusene som følge af de ekstra midler, meget klart ved, at der er sket en klar forbedring på sygehusområdet.

Men jeg er enig i, at det egentlig er en opgave at fortælle, hvordan virkeligheden ser ud, når hr. Villy Søvndal forsøger at foregøgle befolkningen, at der bruges færre penge i dag end tidligere. Der har aldrig nogen sinde været så mange offentligt ansatte. Der er aldrig nogen sinde i Danmark blevet brugt så mange penge på offentlig service pr. borger som nu. Det er aldrig lykkedes hr. Villy Søvndal at støtte en tidligere regering, der har brugt så mange penge på velfærd som det, der finder sted nu. Det er sandheden i kroner og øre.

Hvis ikke det udmøntes godt nok, så skal vi lave det om. Derfor er der et godt belæg for strukturreformen. Derfor er der et godt belæg for at indføre valgfrihed for borgerne i langt højere grad end det, man har kendt tidligere.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 189: Forslag til lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre for 2005-2007.

Af finansministeren (Thor Pedersen).
(FremSAT 24/3 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henrik Vestergaard (V):

Venstre kan støtte lovforslag nr. L 189 om at yde Grønland et bloktilskud på 3.069.200.000 kr. for hvert af årene 2005, 2006 og 2007 korrigeret for prisudvikling.

Vi finder det positivt, at det atter er lykkedes at lave en aftale regeringen og hjemmestyret imellem, som følger de retningslinjer for fællesskabet, der blev aftalt med hjemmestyreordningen.

Konkret glæder vi os over, at parterne har ønsket at fastfryse størrelsen af bloktilskuddet under indtryk af den økonomiske situation i Grønland og også i overensstemmelse med Selvstyrekommissionens betænkning, hvor der lægges op til mere økonomisk selvårenhed, men selvårenhed betyder i hvert fald ikke, at bloktilskuddet skal dække en voksende del af Grønlands udgifter. Tværtimod gælder det om at fastholde intentionerne og arbejdet mod flere egenindtægter til det grønlandske samfund i form af privatindtjening, stigende skatteindtægter for det offentlige.

Venstre glæder sig derfor over, at der med øremærkningen af 50 mio. kr. til et sektorprogram for uddannelse og erhvervsudvikling sættes fokus på et forbedret uddannelsesniveau i Grønland samt på udvikling af den private erhvervssektor med konkurrence, eksportorientere-

ring og venturefinansiering som vækstfremmere.

Endelig mener vi, at der med et udspil er skabt bro til en eventuel proces med en dansk-grønlandsk kommission, der kan gennemarbejde et forslag til en justeret hjemmestyreordning, der imødekommer Grønlands ønske om mere selvstyre inden for rigsfællesskabet, og den økonomiske sammenhæng, der naturligt knytter sig hertil.

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil også gerne starte med at sige, at Socialdemokraterne kan støtte forslaget, der ligger her.

Vi synes, det er glædeligt, at man nu igen har fået en flerårig aftale, og det er jo naturligvis glædeligt, at parterne har nået frem til aftalen i enighed. Jeg synes også, det er en betydelig ting, at man nu her går i gang med at afsætte nogle penge, der er mere fremtidsorienterede, og man kan så oven i købet også se af de fremtidige finanslove, hvad pengene målrettet går til. Jeg tror, der er behov for at sætte ind på de områder, der her er nævnt.

Alt i alt synes vi, at det er et positivt forslag, og det vil vi gerne støtte.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi taler her om et forslag, som i aftaleperioden koster den danske statskasse mellem 9 og 10 mia. kr. – mellem 9 og 10 mia. kr. – og i relation til den debat, vi netop har haft om prioritering af de offentlige ressourcer, synes jeg nok, at det er et forslag, der fortjener lidt større opmærksomhed, end det måske umiddelbart tyder på, der er lagt op til.

Sagen er jo, at det er utrolig vigtigt, hvis vi skal have respekt for skatteborgerne, som jo skal betale de her penge til Grønland, at vi også er sikre på, at pengene bliver brugt kvalificeret, at man rent ud sagt får valuta for pengene.

I forbindelse med behandlingen for et år siden af den 1-årige aftale for 2004 noterede vi os i grundlaget for den 1-årige aftale, at man efterfølgende ville forhandle om en nedtrapning – en nedtrapning! – af tilskuddet til Grønland. Så jeg må spørge finansministeren, hvor i det lovforslag, vi her har til behandling, der er tale om en nedtrapning. Den kan være svær at se. Det tyder på en fastfrysning, men en nedtrapning stod der altså som baggrund for, at man lavede en 1-årig aftale.

Den anden ting, jeg vil pege på, som vi også pegede på sidste år, og som vi stadig føler et